

ONZE VOGELS

41e jaargang no. 4, april 1980

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

copy

Vogel

DAGELIJKS BESTUUR N.B.v.V.

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17,
4812 AK Breda, telefoon (076) 13 61 37.

Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 61 60.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Commissaris: D.J. van der Molen, Esschingstraat 80,
7721 XD Dalftsen, telefoon (05293) 12 57.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a,
9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.

District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8,
8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.

District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.

District Gelderland: D.J. Prinsen, Berkenlaan 132,
7064 HT Silvolde, telefoon (08350) 53 14.

District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.

District Noord-Holland: A.J.F. Lammerse,
Oude Kruisweg 104, 2142 EH Cruqlus,
telefoon (023) 28 59 06.

District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.

District West Noord-Brabant: J.C.W. Luljsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.

District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2,
5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.

District Limburg: H.J. Nooijen, Reijgerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:

Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (05100) 6 60 37.

Tropen, parkieten etc.:

G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CX Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.

Zangkanaries:

Mevr. C. v.d. Toorn, Zeilstraat 58, 2586 BE Den Haag,
telefoon (070) 55 98 14.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland / 27,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze
giro 1148324. **Buitenland** / 37,50 per jaar, per luchtpost
extra tarief volgens PTT-kosten.

België: 400 Bfr per jaar, bij vooruitbetaling op rekening
nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheck te
Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau,
Bergen op Zoom.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLA

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wel
zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn
plaats van inwoning gevestigde afdeling.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub

Secretaris: J.G. J. van Valkenburg, Snijderstraat 15
4204 EB Gorkum, telefoon (01830) 3 45 83.

Penningmeester: A.A. Straver, Emmalaan 9,
2405 GA Alphen a.d. Rijn, Postgiro 3541696 t.n.v.

penningm. NZC Alphen a.d. Rijn.
Contributie / 20,— per jaar. Entree / 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3,
3173 RE Poortugaal, telefoon (010) 38 27 43.

Penningmeester: L.J.G. Rovers,
W.H. Jordaansingel 40, 7481 GP Haaksbergen,
telefoon (05427) 28 24.

Giro t.n.v. de postuurkanarieclub nr. 1667906.
Contributie / 20,— per jaar. Entree / 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: S.A. van Dongen, Schimmelpenninck-
straat 17, 5037 RT Tilburg, telefoon (013) 67 25 05.

Penningmeester: G.F. Jansen, Fresiastraat 15,
3742 TK Baarn, telefoon (02154) 1 83 34.

Giro 3158484 t.n.v. Spec. cl. Eur. Vogels.
Contributie / 20,— per jaar. Entree / 5,—.

Speciaalclub van insekten- en vruchtenetende voge

Secretaris: H. Kehl, Plein 1953, nr. 144,
3086 EK Rotterdam, telefoon (010) 80 28 54.

Penningmeester: E. Zehenpenning, Acaciaaan 8,
3741 WC Baarn, telefoon (02154) 1 20 07,

giro 2625815, t.n.v. penn. speciaalclub.
Contributie / 25,— per jaar. entree / 5,—.

Japanse Meeuwclub

Secretaris: A. Kok, Pals 29, 6931 DJ Westervoort,
telefoon (08303) 23 58.

Penningmeester: W.A.M. Berns, Kerkallee 91,
6882 AP Velp, Gld., telefoon (085) 61 96 28.

Rek.nr. 30.39.88.207 Rabobank, Velp.
t.n.v. Penningmeester J.M.C.

Contributie / 15,— per jaar. Entree / 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras- en Grote parkiete

Secretaris: J. M. Lupsan, Hoge Waard 31,
6825 JL Arnhem, telefoon (085) 61 19 15.

Penningmeester J. Versluis, Kat. Lagedijk 133b,
3081 ZP Rotterdam, telefoon (010) 84 11 86

Postgiro nr. 3587100 t.n.v. Penn.: Parkieten
Speciaal Club.

Contributie / 20,— per jaar. Entree / 5,—.

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling
contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

Vogels

ISSN 0030-3224

BLAD VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

EDACTIE

E. van Berkel
hr. Walraven

edactleadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent een enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere bepalingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de I.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zulvere particuliere aard zie onder „Vraag en Aanbod”.

ADVRAGEN OVER?

LEURKANARIES aan: W.C. Oonk, Bergweg 37,
242 EP Lochem.

VATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, v.d. Duin van
faasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

PARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16,
322 LK Leiden.

PARSPARKIETEN aan: H.W.J. v.d. Linden,
verbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

EBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPEN-

PARSTAARDEN aan: J. van Strien,

Wodaanstraat 8, 9254 CM Hardegarijp.

PARROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG)

IN HUN BASTAARDEN aan: D.A. Duivis,

St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

PARROPSISCHE VOGELS aan: H. Kehl, Plein 1953 nr. 144

3086 EK Rotterdam.

PARROORM- EN POSTUURKANARIES aan: A.P. Kools,

Wolvenweg 9, 4505 PM Zuidzande.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is
ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer
an Koophandel en Fabrieken te Breda, onder
nummer V-280824

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
19 mei 1980

IN DIT NUMMER

	pag.
IJsvogels	148
Het zwartkopje	149
Met het oog op moederdag	150
De oopaal-kanarie I	151
Breedpectrum wormmiddel voor alle vogelsoorten	152
De opbouw van een stam 1-2-3	155
Kop en type van de grasparkiet	159
Pietpraat over postuurkanaries	161
Split-Split-Split	162
Keuren bij kunstlicht	163
Kweken met Nicobarduiven	164
Kweek met roodsnavelkitta's	167
Geslaagde kweek met de Indische Nonpareil	169
Baden	171
N.B.v.V. Boeken-service	171
Zelf zaaien voor droogboeketten	172
Vogelwikke	173
De volière van de maand	174
Het geslacht van de Bolborhynchus	176
Exotische vogels als huisdieren	179
Onze mooie waterslagers	181
Zangkanariëkwekers opgelet!	181
Terug in de vrijheid	182
Korte Berichten	183
'n Groot vel U!	183
Vraag en Aanbod	186
N.B.v.V. Service	191

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Harteveid Hoos & Heijermans b.v.	154
CéDé	158
Tek vogelzaden, EB eivoer	162
F. Thijssen, P. Klomp bv, Adgefo, Orni-mondo,	166
Fauna Lux, G.J. van Gelder b.v.	174
Edelchemie Panheel b.v.	175
't Holthoes	182
Thieme, Theiling	186
Fauna Metaalwaren b.v.	187
Sabri Pet Supplies	187
V.V.R. Vogelvoederfabriek, W. Rouppe van der Voort, van Wijngaarden b.v.	188
Fauna Metaalwaren b.v.	189
404	190
Animall, Rein van der Veen	191
Witte Molen	192

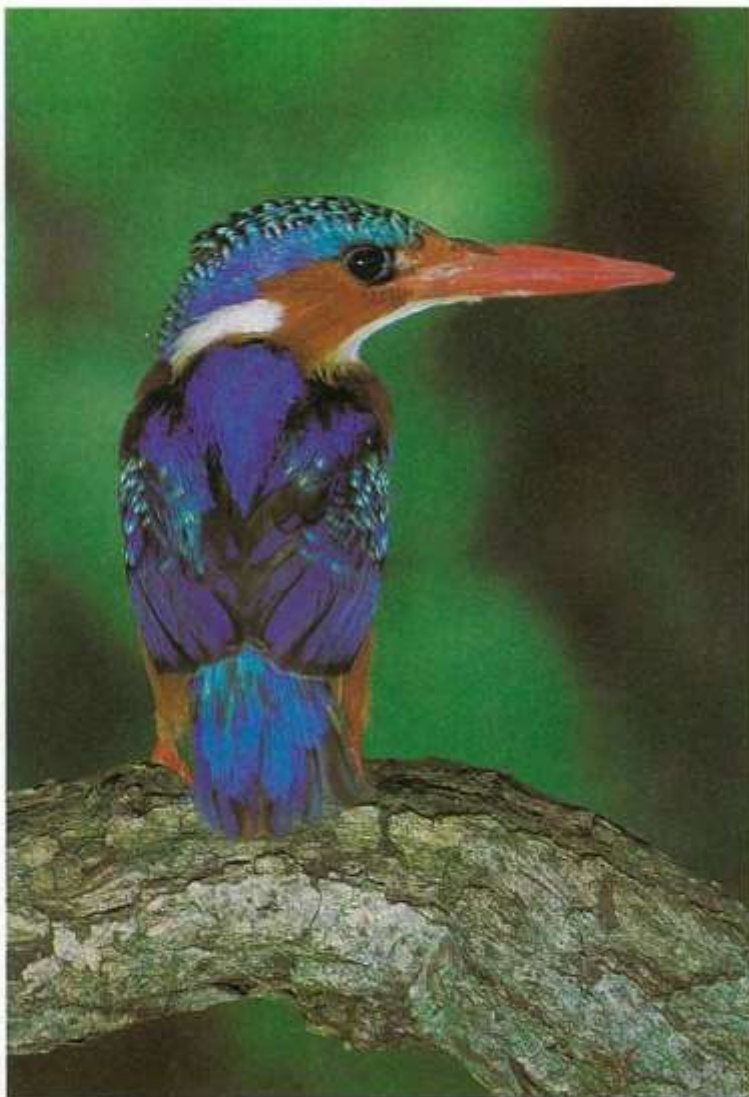
Foto voorplaat: Dwergijsvogel
Vogelpark Walsrode/Horst Müller

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 73 00 88

Tekst: Meindert de Jong
Foto: Vogelpark Walsrode / Müller

IJSVOGELS

De familie ijsvogels telt ongeveer 90 soorten, welke zijn ondergebracht in twee onderfamilies: de vissende ijsvogels – Alcedininae en de bosijsvogels – Daceloninae. Tot de eerste behoort ook ons 'vliegend juweel', het prachtige ijsvogeltje (Alcedo atthis), dat in een stuk of negen ondersoorten voorkomt in Europa en Azië, oostelijk tot de Salomonseilanden. Dit is overigens ook de enige Europese soort.

148

De grootte van de diverse ijsvogels loopt zeer sterk uiteen: de kleinste meet ongeveer 10 cm van het punt van de gewoonlijk forse snavel tot het uiteinde van de doorgaans korte staart, de grootste – de reuzenijsvogel uit Afrika – is bijna een halve meter lang! Eén ding hebben alle ijsvogels gemeen: de drie voortentjes zijn over een derde van de lengte met elkaar vergroeid. Ook hier geldt weer de regel: er is geen vogel er is een daarom. Door deze vergroeiing wordt het zooloppervlak van de voeten vergroot en dit is vooral voor de in holen in de grond nestlende soorten van groot belang want met behulp van dit grotere vlak kunnen ze de losgehakte aarde gemakkelijk naar achteren schuiven. Maar laten we ons nu verder beperken tot 'de held van ons verhaal' die van de buitenkant van dit blad aanzit te koekeloeren. Een signalelement lijkt me overbodig, want het plaatje spreekt voor zichzelf. Het is maar een heel klein vogeltje, ongeveer zo lang als onze fitis en tjiptjaf, dat ruim een decimeter. De naam dwergijsvogel (*Ispidina picta*), hoewel hij toch niet de allerkleinste van de ijsvogeltjes is. Dat is namelijk de kleine bruinkopijsvogel, die 10 cm lang wordt. Het verspreidingsgebied van de dwergijsvogel is zeer uitgebreid, want hij komt in vrijwel geheel Afrika – bezuiden de Sahara – voor. Een uitzondering vormen de grootste delen van Namibië, Botswana en het zuidwestelijke gedeelte van de Republiek van Zuid-Afrika. Als biotoop (habitat) prefereren de prachtige vogeltjes gebieden met struikgewas, bossen en ook veel water, hoewel hij zeer zelden in het water duikt. Het is meer een landvogeltje, dat boven de grasvlakten speurt naar allerlei insecten. Ook wiekelt hij boven het water en pikt er zeer behendig allerlei diertjes van de oppervlakte, maar het mooie verenpak komt zelden met het nat in aanraking. Ook ziet men hem vaak op een dikke tak zitten, waar hij druk met zijn kop op en neer knikt.

Zittend laten deze vogeltjes vrijwel nooit enig geluid horen. Vlieger daarentegen wel en hun roep wordt beschreven als een ijl 'pi-pi-pi'. De broedtijd van de dwergijsvogels is afhankelijk van het klimaat, maar in equatoriaal Afrika kan men het gehele jaar door nesten en eieren aantreffen. Evenals onze ijsvogel ha

en ze een gang in een steile oever. eze-tunnel, die ook wel eens in een rmmietenhoop wordt aangetroffen, eeft een lengte van 60 tot 90 cm. Er worden drie tot vijf witte eieren ge-egd, die door beide seksen worden ebroed, hoewel het wijfje gewoon-ik het meest op de eitjes zit. In 1969 rkte het voor het eerst te kweken et een paartje dwergijsvogels en

wel in de dierentuin van Frankfurt aan de Main. Toen de jongen eenmaal waren geboren, werden ze ge-voerd met insecten en gemalen hart, maar **visjes werden geweigerd!** De snavel van de onvolwassen vogels is niet rood maar meer bruin – of zwartachtig, de mantel en de stuit zijn groenig blauw en de buik – die bij volwassen vogels rood is – is

aanmerkelijk bleker. (Ik vergat u te vertellen, dat er tussen een volwas-sen mannetje en vrouwtje uitwendig vrijwel geen verschil is). Tenslotte nog dit: ik noemde als we-tenschappelijke benaming **Ispidina picta** maar een aantal auteurs ge-bruikt de naam **Ceyx picta**.

Vogelkinderen en hun ouders

Tekst: M. Lejeune

Het zwartkopje

oto's: uit gelijknamig boekje uitgegeven door Thieme.

et van stengeltjes, worteldraden en grassen vervaar-igde en met fijne halmpjes en soms paardehaar gevoer-e nestje van de zwartkop moet men zoeken in heesters, truiken en heggen, gewoonlijk in de schaduw van hoge-: bomen. Het is klein en net. In de nap wordt veel paar-ehaar verwerkt, terwijl de bodem meestal doorzichtig i. De voorkeur van dit zangertje gaat uit naar de neeuwbes – ook wel radijsboompje genoemd – maar : deze niet voorhanden, dan wordt een geschikt plekje ezocht in een braamstruik, hulstboompje, temidden van amperfoelieranken, wilde rozen enz. Ook zijn nesten ge-onden tussen de plantengroei op de grond, brandnetels ijvoorbeeld. Zowel het mannetje als het vrouwtje bou-ven eraan, maar de laatste heeft het leeuwenaandeel. Er

worden vier of vijf – minder vaak drie of zes – eitjes ge-legd, die zeer uiteenlopend van kleur kunnen zijn, varië-rend van grijswit tot bruinachtig wit, terwijl ook ery-thristische worden aangetroffen. (Van de door de heer Hellebrekers in ons land gevonden legsels, was 14% ery-thristisch). De onderliggende vlekjes zijn grijsviolet met daarover bruine veegjes en puntjes in diverse tinten, ter-wijl soms hier en daar een zwart vlekje of adertje te zien is. Beide ouders broeden, hetgeen tien tot twaalf dagen duurt, de jongen verlaten het nest als zij een kleine twee weken oud zijn, maar er wordt beweerd, dat ze bij verstor-ing reeds na een week uit de wieg kruipen en hun heil zoeken in de er rond groeiende vegetatie. Soms wordt een tweede broedsel groot gebracht.

Met het oog op Moederdag

Dronken was hij niet, maar te oordelen naar zijn blik, die op oneindig stond, had hij die ochtend de koffie toch voor wat meer geestverruimend vocht verwisseld.

'Allemaal onzin' voegde hij de eigenaar van de dierenwinkel ongevraagd toe, 'allemaal onzin meneer, vaderdag, moederdag, jaar van het kind, jaar van de vrouw... bij mij thuis is elk jaar van de vrouw.'

Een bejaarde dame, die kennelijk zakjes zaad voor haar moestuintje stond uit te zoeken wendde zich ogenschijnlijk geschokt af in de richting van de uitgestalde bloembollen. Ze vond de monoloog van de man echter belangwekkend genoeg om binnen gehoorsafstand te blijven. Een beetje leuke rel in het grijze bejaardenbestaan is immers nooit weg.

'Kijk meneer', zei de man terwijl hij tevergeefs trachtte zijn blik op de winkelier gericht te houden, 'mijn vrouw werd dertig jaar geleden voor het laatst moeder, en al die jaren ben ik op moederdag met mijn bosje tulpen thuisgekomen. Zondag

meneer. Na een week liggen ze in de vuilnisbak, weg drie piek.'

Aangezien zich inmiddels nog enkele klanten in de winkel hadden gemeld, wilde de winkelier het wat eenzijdige gesprek zo snel mogelijk beëindigen.'

Met een grafstem vroeg hij de man: 'En, wat kan ik voor u doen?'

Deze toon zorgde voor een korte periode van ontnuchtering, die niet geheel vrij was van irritatie. 'Voor mij doen?', zei de man iets te hard, 'je denkt toch zeker niet dat ik wat voor mezelf ga kopen voor moederdag?'

'Ik wil wel eens wat anders voor moeder op haar moederdag, na dertig jaar tulpen.'

'Geef haar een mooie kanarie', suggereerde de winkelier, die niet goed wist of hij de man de deur uit moest werken of verder te woord staan.

'Dacht je dat ik daar zelf niet aan gedacht had?' zei de man, en vervolgde: 'maar dan moet het wel een kanarie zijn die zingt, want ik ben overdag nog wel eens een straatje om, en

dan heeft moeder toch wat aan spraak.'

'Pak die kanarie maar in', zei de man, voelend dat hij de verdere handel in de dierenwinkel, die inmiddels vol klanten stond, met zijn aanwezigheid belemmerde.

'Dat is geen kanarie, dat is een pap gaai'.

'Kan mij wat schelen, als-ie maar zingt', zei de man.

'Kost driehonderd gulden' zei de winkelier, hopende 's mans mooi plan daarmee definitief in de gror te hebben geboord.

'Zo zie je maar weer', zei de man zic tot de bejaarde dame wenden 'moederdag is voor de winkelier. Maar ze denken toch zeker niet dat ik driehonderd piek ga neertelle voor een kanarie van twee tientjes. Met een blik van 'mij-nemen-ze-nie-in-de-maling' sjokte hij de winkel naar de bloemist aan de overkant. Even later verdween hij uit het gezicht, een bosje tulpen onder de arm...

A.F. Noppe

*misschien vindt Moeder
een goed vogelboek
net zo leuk...*

Zie N.B.v.V. Boekenservice op pag. 171

Van groen tot albino de klassieke kleuren

de Opaal-kanarie I door H.K. v.d. Wal

Mutaties bij kleurkanaries ontstaan spontaan en zijn herkenbaar doordat op een zeker moment een jonge kanarie in het nest ligt, die duidelijk afwijkt van de overige jongen en niet overeenkomt met reeds bekende mutaties. Lang niet altijd werd in het verleden een mutatie door iedereen op z'n juiste waarde gewaardeerd en zo kon het gebeuren dat in het broedseizoen van 1949, bij twee Duitse Zangkanarieliefhebbers, de heren Rossner en Müller tussen de groene Harzer kanaries opeens een jong zat die een grijsachtige blauwe kleur bezat.

Beide heren komt evenwel de eer ten deel dat zij, ondanks het feit dat ze angkanaries hielden, wel de mogelijkheden van deze mutatie hebben ingezien, terwijl anderen dat beslist niet deden.

Het gevolg was dan ook dat er relatief weinig jongen werden gekweekt, die in het bezit waren van deze mutatie, temeer omdat deze vogels niet bepaald raai waren. Vooral de bevedering was erbarmelijk slecht.

In 1962 werden op de Wereldshow van de COM te Brussel enige vogels uitgezonden. Tot dan toe trokken ze nooit veel belangstelling. Ook de naamgeving van deze mutant was aan veranderingen onderhevig geweest. Toch was het in het broedseizoen van 1962, dus na de Wereldshow, dat enkele kleurkanarieliefhebbers zich serieus op het fokken met deze mutatie gingen toeleggen, in wel in Nederland (dhr. Brokmeier) en in Frankrijk (dhr. Ascherie).

De eerste resultaten waren niet denderend maar na verloop van een paar jaar verscheen toch in Nederland de eerste vogel die we thans kennen onder de naam 'groenopaal'. De naam 'opaal' werd aanvankelijk niet gebruikt maar is afgeleid van de werking van de factor en dan uiteraard van de werking van de mutant aan deze factor.

Het is duidelijk dat voor een algemeen gebruik een benaming voor deze nieuwe mutatie moest worden gezocht en in dit geval bleek OPAAL een goede vondst te zijn. We kennen

dit woord reeds uit het begrip 'opaalglas' ook wel 'melkglas' genoemd, een glassoort bestaande uit meerdere lagen glas met een melkwitte kleur, niet doorzichtig maar wel doorschijnend. Leggen we een plaat melkglas op een gekleurd oppervlak dan zullen we een andere kleur waarnemen dat bij een stuk vensterglas. Een soort verschijnsel doet zich ook voor bij de opaalkanaries.

Werking van de opaalfactor

Onder invloed van de opaalfactor is de structuur van de bevedering gewijzigd. Zonder in technische details te treden kan populair gezegd worden dat de donkere kleuren van b.v. een groene kanarie, maar dan een niet-opaal vogel aan de bovenzijde van de veer, dus de naar ons toegekeerde zijde, liggen. Het invallend licht op deze bevedering wordt gereflecteerd en we zien dan de kleuren zwart en bruin met daarnaast uiteraard de bijkleur. Bij de opaal kanaries is de ligging van het pigment gewijzigd. De kleurstoffen, de melani-

ne, liggen eenvoudig gezegd nu aan de onderzijde van de bevedering. Het invallend licht moet nu eerst door de bovenlaag van de bevedering heen, komt dan op de onderste laag waar de melanine zich bevindt en treedt vervolgens weer naar buiten.

Het gevolg is nu dat een gedeelte van het invallend licht in de bevedering wordt verstrooid en gedeeltelijk wordt geabsorbeerd, waardoor er minder licht naar buiten treedt. De in het invallend licht aanwezige blauwe lichtstralen, verantwoordelijk voor een kleur die wij als blauw waarnemen, worden evenwel niet geabsorbeerd. Voor ons oog heeft dat tot gevolg dat de oorspronkelijke zwarte kleur zichtbaar wordt als blauwachtig grijs, afhankelijk uiteraard van de hoeveelheid aanwezige zwarte pigment.

Een andere eigenschap van deze factor, mede afgeleid van het verschijnsel dat de kleur wordt geabsorbeert, is een sterk bruin belettend karakter. Het aanwezige bruinmelanine zal in het uiterlijk niet meer zichtbaar zijn.

Dit heeft voor verschillende kleurslagen ver gaande gevolgen waar straks wel op terug wordt gekomen.

□

Een nieuw en veilig breedspectrum worm

Bij alle in volièremilieu gehouden vogels kunnen parasitaire ziektes voorkomen en helaas is dat ook in bijna alle gevallen...

Het is bekend dat parasitaire ziektes de meeste voorkomende ziektes zijn bij in gevangenschap gehouden dieren. In de volière bij de liefhebbers kan het soms tot grote problemen leiden. Denk maar eens aan de spoelworminfecties bij de grote parkieten.

Heel langzaam en met grote aarzeling durfden we in de jaren '50-'60 de bij de zoogdieren gebruikte wormmiddelen ook bij de vogels toe te passen en het was in de begintijd nog volkomen empirisch want researchwerk was er voor de siervogels niet bij. Door schade en schande zijn we wat wijzer geworden. Steeds kwamen de essentiële vragen naar voren: Welk Middel? Welke dosering? Bij welke vogels? en Hoeveel wegen die vogels wel? en Hoeveel drinken die vogels? en meestal kwam er dan nog de hamvraag bij: 'Hoe krijgen we het middel naar binnen???

Laten we ten behoeve van de beknoptheid ons alleen beperken tot de

Ingewandswormen:

De ingewandswormen parasiteren in het spijsverteringskanaal van de vogel en deze wormen doen zich te goed ten koste van de gastheer. Ook in de natuur komen deze wormen, die we ook bij onze volière-vogels kunnen vinden, veel voor. Deze wormen krijgen dan pas de overhand wanneer zich extreme omstandigheden voordoen, zoals een of andere ziekte of honger. We zien dat er bij de in het wild levende vogels een soort natuurlijk evenwicht bestaat tussen de gastheer en het aantal parasieten.

Niet dat de Ingewandswormen zoveel voedsel aan de gastheer onttrekken. Het zijn vooral de prikkeling van het darmslijmvlies en de toxische producten die de wormen af kunnen scheiden, waardoor de vogels in een verminderde conditie kunnen komen. De prikkeling van het darmslijmvlies heeft een verhoogde darmwerking tot gevolg met als gevolg dat er diarree kan ontstaan. Er zijn talloze soorten wormen die alle weer in een bepaalde

systematiek zijn ingedeeld. Ik wil hier de bij de siervogels voor naamste en meest voorkomende ingewandswormen noemen.

1. Spoelwormen: (ascaridae)

Komen verreweg het meeste voor en wel bij talloze siervogelsoorten. Bij parkieten kan het veel sterfte veroorzaken. Bij tropische duiven: vermindering en sterfte, maar ook bij de hoenderachtigen o.a. fazanten en hokko's. Bij schamaalijsters hebben we in de praktijk een spoelworminvasie meegemaakt. Deze spoelwormen waren nog groter dan die van een kroonduif!!!

2. Haarwormen: (capillariae)

Het zijn zeer kleine wormen die met het blote oog niet te zien zijn. Ze komen o.a. veel bij de hoenderachtige (sierpluimvee, fazanten, kwartels en parelhoenders) voor, maar ook bij duiven, parkieten en verschillende soorten tropische vogels.

3. Blindedarm wormen: (Heterakis)

Het zijn kleine wormen (+/- 1, cm.) die leven in de blindedarm van o.a. pluimvee, kalkoenen, pauwen, sierfazanten). Bij parkieten zie we deze wormen niet (parkieten hebben geen blinde darm). Ze worden

Maag en darmen verwijderd. Dunne darm voor een gedeelte geopend. Let op de vele spoelwormen

Spoelwormen

Middel voor alle vogelsoorten

beschouwd als overbrengers van de beruchte zwartkopziekte. Ze zijn dus ook belangrijk in de bestrijding van deze gevaarlijke ziekte.

h. Maagwormen: (o.a. Amidostomum)

We zien deze wormen veel bij watervogels (vooral ganzen en zwanen).

i. Zuigwormen: (Trematoden)

Deze wormen worden veel gevonden bij watervogels en dan vooral bij de rierwatervogels, maar ook wel bij duiven. Ook hebben we het een aantal keren gevonden bij pas geïmporteerde Ambon-Koningsparkieten naar de pathogene betekenis hiervan is nog niet geheel duidelijk.

j. Lintwormen: (Castoden)

Er zijn tientallen soorten lintwormen bekend. Een aantal ervan kunnen bij vogels voorkomen. De Raillietine lintwormen zien we erg veel bij in het wild levende vogels zoals merels en eksters. Ook importpapegaaien, zoals Grijsroodstaarten en Amazonepapegaaien kunnen lintwormen bij zich hebben, soms in zeer grote aantallen. Ze kunnen er dan wel degelijk last van hebben. Meestal lost zo'n lintworminfectie bij deze vogels zich van zelf op omdat er in ons gematigd klimaat de natuurlijke tussengastheer van de lintworm ontbreekt. Maar een enkele keer moeten we bij een zware infectie toch wel ingrijpen.

Er zijn in de loop van de jaren veel medicamenten in de handel gebracht die het predicaat wormmiddel al dan niet terecht kunnen dragen. Een van de nog steeds veel gebruikte wormmiddelen is het Pipezazine (verkrijgbaar in al dan niet smaakloze zouten). Het is nog steeds een goed middel tegen spoelwormen maar het helpt veel te weinig tegen de haarwormen en tegen de andere soorten heeft het helemaal geen effect. Appercol bleek

een goed middel te zijn voor pluimvee maar het was niet te gebruiken voor siervogels vanwege het aanwezige azijnzuur. Een uitstekend middel was Ripercol, dat in de juiste dosering voor verschillende vogels zeer goed bleek te zijn, soms wel te goed aangezien er door dit middel soms een afsluiting van de darm kan ontstaan door opeenhoping van talloze dode wormen. Toch moeten we vaststellen dat duizenden vogels gered zijn m.b.v. dit middel... Maar de techniek en het researchwerk in de farmaceutische industrie staat gelukkig niet stil, steeds maar weer zoekend naar nieuwe en nog betere en nog veiliger middelen. Een van de nieuwste op dit gebied is het

Fenbendazol

In de praktijk is gebleken dat dit nieuwe middel, een aantal grote voordelen bezit boven de tot nu toe gebruikelijke Anthelmintica. De voornaamste voordelen zijn:

a. Uitstekende werking tegen zowel de spoelwormen als de haarwormen bij diverse vogelsoorten. Het ontwormingseffect zou volgens de deskundigen zelfs de 100% benaderen, vooral na een tweemaalige behandeling. Ook bij parkieten zou het effect 100% zijn.

b. Het nieuwe wormmiddel zou niet alleen de volwassen wormen doden maar ook de onvolwassen larvestadia en zelfs de eieren (= ovicide werking).

c. Het middel zou een voldoende therapeutisch effect hebben op de verschillende lintwormtypen. We hebben dit met gunstige ervaring kunnen toetsen aan import papegaaien met flinke lintwormbesmetting.

d. Een belangrijk voordeel boven het tot nu toe gebruikte Ripercol is de langzame werking (= delayed action). De wormen worden langzaam afgescheiden omdat dit middel langer doorwerkt. Ripercol gaf soms een te sterke uitwerking met dan

toch nog een onverwachte dood van de vogel als gevolg van een verstopping van grote hoeveelheden wormen.

e. Het is een absoluut veilig middel. Ook bij een sterkere overdosering wordt dit middel, zonder enige nadelige gevolgen, goed door de vogel verdragen.

f. Het is gemakkelijk toe te dienen: druppelsgewijs in de bek of door het krachtvoer of eventueel met behulp van de kropnaald (maar dit is niet noodzakelijk) of op een stukje fruit enz. Bovendien is het middel praktisch smaakloos.

g. Het middel is geschikt voor diverse vogelsoorten. Ik heb het nu een aantal maanden toegepast, niet alleen bij parkieten maar ook bij verschillende andere vogels en dit op advies van enkele grote Duitse Vogelparken (o.a. Vogelpark Walsrode). In Walsrode worden routinematig alle binnenkomende vogels op deze manier ontwormd.

h. Aangezien het een veilig middel is kan het ook zonder nadelige gevolgen aan zieke en verzwakte vogels toegediend worden. Proeven hebben uitgewezen dat **Fenbendazol geen nadelige invloeden heeft op de fertiliteit (= vruchtbaarheid) van de dieren, hetgeen niet van alle wormmiddelen gezegd mag worden.** De dosering kan gesteld worden op 10 tot 25 mg. per kg. lichaamsgewicht. De dosering is afhankelijk van de grootte van de vogel en van de soort vogel. Er is misschien één nadeel aan dit middel: het is niet oplosbaar in water zodat een medicatie door het drinkwater – overigens vaak een zeer onnauwkeurige – niet mogelijk is.

De opbouw van een stam 1 – 2 – 3

Door H.B.J. Willemsen

Commentaar en toelichting bij fig. 2! We beginnen met één man en twee poppen. In het basispaar is alléén de man de ideaalvogel en gaan we uit van het feit, dat de man en de poppen dragers zijn van gelijkwaardige erfelijke eigenschappen (dus homozygote vogels). De poppen moeten qua kleur van een behoorlijke kwaliteit zijn, maar de eigenschappen 'grootte, vorm en bevedering' zijn van zeer groot belang. Dus bij de inzet van de poppen moeten deze eigenschappen in verhouding tot de rest zeker hoog tot zeer hoog gewaardeerd zijn. Als gevolg van de eerste paring zullen er weinig waardevolle tentoonstellingsvogels ontstaan. Er ontstaan in deze fase vogels van een gemengd ras op basis 50/50, die het uiterlijk van de vader dragen, tenzij een der kleuren een sterkere soort is en gaat overheersen. In zo'n geval dragen dan alleen de poppen deze kleur, omdat er op de y-gameet van de pop geen tegenwoordig geboden aan de mannelijke erfactoren op de X-gameet. In ditzelfde geval zal zo'n man één kleur tonen, maar daarbij in staat zijn om een verborgen kleur te vererven (zo'n man is dan heterozygoot). Om verder te kweken zijn de poppen, die het meest op de vader lijken de aangewezen kweekexemplaren. Toch zullen bij de selectie van de kweekpoppen de erfelijke waarden als 'grootte, vorm, bevedering en nu ook karakter, broeddrijf en nerveusiteit' een belangrijke rol moeten spelen.

Uit de paring vader x dochters ontstaan in de tweede generatie jonge vogels, waarbij de erfactoren van de poppen uit het eerst uur, zijn teruggedrongen tot een verhouding 75:25 van de oorspronkelijke waarde. De mannen zijn redelijk fokzuiver voor de kleur maar zullen nog niet de waarde vertonen van de basis- (c.q. lijn) man. Ook de poppen vertonen het beeld van de vader en benaderen het ideaalbeeld vrij aardig.

In het derde kweekjaar ontstaat dan de 3e generatie, waarbij de restfactor van het oorspronkelijke bezit wordt teruggedraaid tot 12,5%. De fokzuiverheid van de mannen benadert bij 85 – 90% en de poppen tonen het beeld van de vader en zullen op de tentoonstellingen een vrij goed figuur slaan.

In het vierde kweekjaar ontstaat natuurlijk de 4e generatie en wordt nu de restfactor teruggebracht tot 6,25% van het oorspronkelijke. De fokzuiverheid van de mannen is nu zódanig, dat met een gerust hart, zowel de mannen als de poppen gebruikt kunnen worden voor de verdere kweek in de vijfde en volgende generatie.

De man is nog steeds heterozygoot, maar de voorspelbare uitkomsten van zijn nageslacht zijn met redelijke kansen op succes te geven. De paringen half-broer x half-zus, neef x nicht, zoon x moeder en natuurlijk ook vader x dochter zijn nu met een redelijke kans op succes toe te passen.

In deze vijfde generatie zijn onherroepelijk topvogels te verwachten, mits natuurlijk basispaar en de selectie goed zijn uitgevoerd. Of de topvogel een kampioen zal zijn, zal dus van de selectie der kweekparen en van de omstandigheden van het moment der keuring afhangen. Maar juist dát is wat deze sport toch zo leuk maakt!

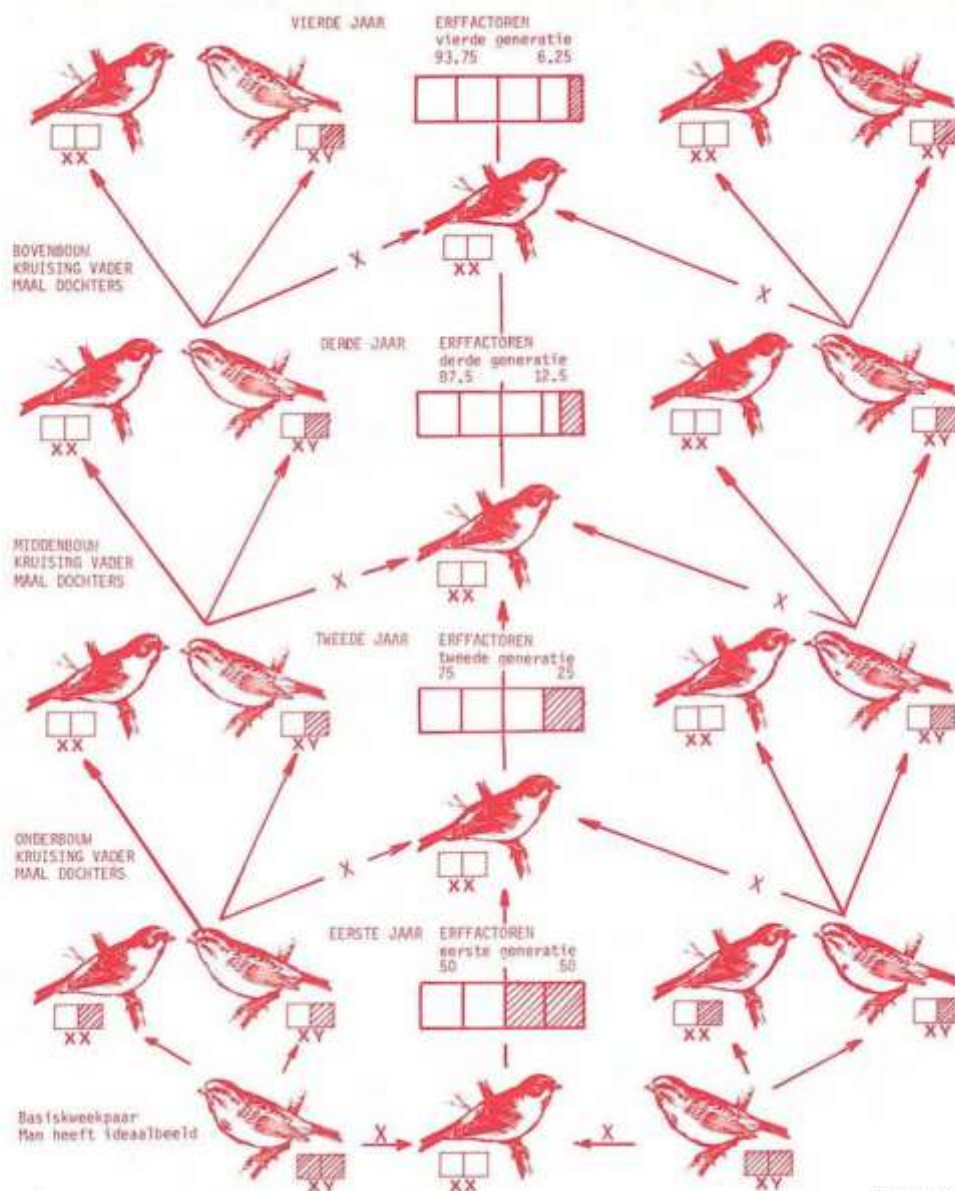
Commentaar en toelichting bij fig. 3! Heel anders dan bij figuur 2, gaat het er uitzien bij deze paring. We gaan nu uit van kleuren, waarbij de ene kleur de ander overheerst. De heersende kleur is dan dominant over de ander of de ondergeschikte kleur is recessief ten opzichte van de heersende kleur.

In dit voorbeeld is de pop het ideaalbeeld, daarbij komt dan nog, dat alléén de pop de betreffende kleur mooi kan tonen.

Ook wordt er in fig. 3 uitgegaan van heterozygote oudervogels (d.w.z. de oudervogels beschikken nog over andere erfelijke factoren, dan dat ze in hun uiterlijk laten zien).

Een recessieve kleur kan alleen bij een pop optreden, tenzij de man op zijn beide delen (gameten) van zijn erfelijkheidspakket deze faktor bezit. In zo'n geval is er dan sprake van een homozygote man.

In de eerste generatie ontstaan er uit het kweekpaar van figuur 3 25% mannen met de kleur van de man en hebben de mogelijkheid in zich om de kleur van de pop te vererven. Ook

Figuur 2

zijn er mannen, die de terugtrekkende kleur tonen en daarbij tevens de mogelijkheid hebben om de kleur van de basispop te vererven. Verder kunnen er ook poppen ontstaan met dezelfde kleur als de man en poppen met de kleur, die de man wel in zijn erf pakket bezit, maar niet kan tonen wegens haar terugtrekkende karakter ten opzichte van de basiskleur. Hier krijgen we dus een verdeling van: 25% met de dominante kleur, 50% met de recessieve kleur en 25% met de dominante kleur, maar dan met een niet getoond verborgen erf pakket. Omdat in het basiskoppel de pop het

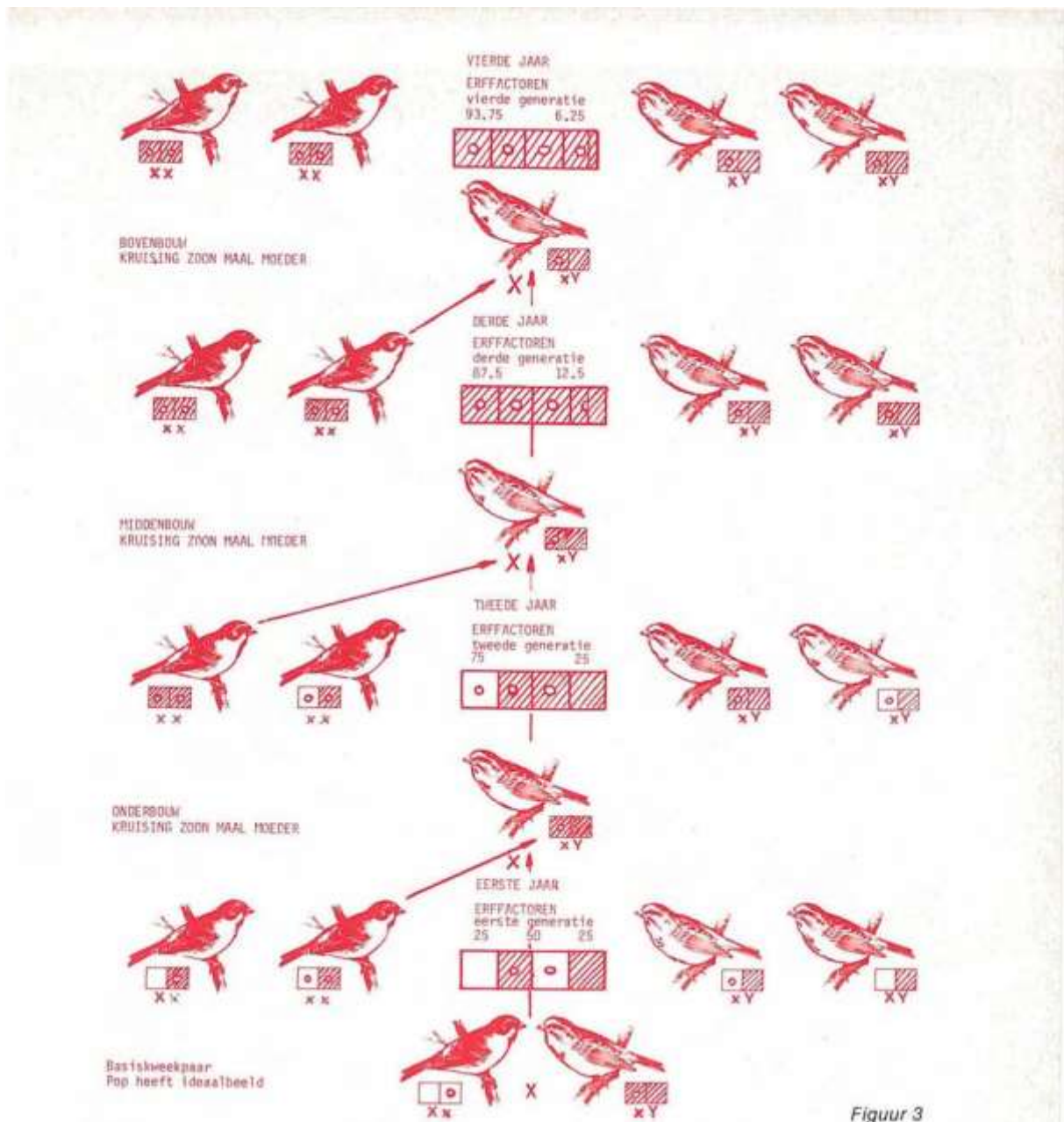
ideale beeld draagt, moet men nu zoeken naar een man, die de recessieve factor van de pop draagt, maar tevens ook zoveel mogelijk op deze pop zal moeten gelijken. Hierna krijgen we weer de paring van moeder aan zoon.

In de tweede generatie krijgen we dan het wegwerken van de storende effecten van het basiskoppel. De ideaalvogels worden nu tot op 50% benaderd en de recessieve factor treedt nu reeds voor 75% op.

We hebben nu de mogelijkheid, dat een redelijk fokzuivere recessieve man gaat ontstaan alleen ten op-

zichte van het kleurbereik. Ten opzichte van de andere gebieden moet er nog een en ander verbeterd worden. Een recessieve man met nog verborgen erfelijke eigenschappen ontstaat in deze fase zeker, terwijl eenzelfde kleurige pop zonder verborgen gebreken nu moet ontstaan. Het basisbeeld zal door de restfactor van 25% nog niet bereikt kunnen worden.

Indien nu de fokzuivere man, die in deze fase kan ontstaan, wordt aangewezen als paringspartner voor de moeder, dan kan de restfactor in de derde generatie al worden terugge-

Figuur 3

bracht tot $12\frac{1}{2}\%$ van de beginwaarde.

In deze derde generatie is het ontstaan van een fokzuivere man op de recessieve faktor vrijwel zeker, terwijl de poppen het ideaalbeeld al aardig benaderen.

De mannen gaan ook aardig op de pop lijken, hoewel deze de pop natuurlijk nooit geheel kunnen benaderen, omdat in dit geval de pop het ideaalbeeld toont en ook slechts kan tonen, omdat door de recessiviteit van de basiskleur deze zich dan ook het mooist kan tonen in de pop. De man, die echter het meest op de pop lijkt, wordt nu voor de kweek in-

gezet en teruggekruist aan de moeder. Het resultaat zal in de vierde generatie poppen opleveren, die het ideaalbeeld van de moeder zo goed als benaderen. De mannen zullen door hun eigen kleurintensiviteit in de kleur iets harder worden en daarom niet de juiste tentoonstellingsvogels blijken te zijn, maar voor de kweek in de vijfde generatie van wezenlijk belang zijn.

In het vijfde jaar zullen net als bij het vorige beeld (fig. 2) kruisingen tussen halfbroer x zus, neef x nicht en zoon x moeder tot de mogelijkheden gaan behoren.

In het voorbeeld is het ideaalbeeld

t.o.v. de paring geschetst. Bij een verkeerde partnerkeuze gaat het beeld er natuurlijk anders uitzien, maar dat voert in deze fase te ver, omdat de genetische achtergrond nog niet behandeld is. Na kennisneming van het artikel over 'Genetica' zal het voorbeeld echter wel blijven bestaan en kan de kweker zelf bepalen, wat de juiste kweekwijze moet zijn.

□

kop en type van de Grasparkiet

De moeilijkste te verwezenlijken onderdelen bij de kweek en show van grasparkieten zijn die welke genoemd zijn in de rubrieken 1 en 3 van het keurbriefje, namelijk formaat, model, houding, conditie en grootte en vorm van de kop.

Rubriek 1 en 3 vormen de belangrijkste twee-eenheid bij de kwaliteitsbepaling van de grasparkiet, ze zijn letterlijk en figuurlijk met elkaar verbonden. Ze bepalen voor het grootste deel of je met een goede of met een slechte grasparkiet hebt te maken. Beide onderdelen op het keurbriefje bepalen samen het type van de vogel.

Onder type verstaan we de samenvatting van formaat, model, houding en verhoudingen. Het type is afhankelijk van erfelijke aanleg en voeding; het onderdeel houding kunnen we bovendien nog beïnvloeden door training van de vogel.

door J.F. Bouwmeester

Een vogel met een goede houding showt zijn type op z'n best. Zo goed als er verschillende soorten lelijke types zijn, zo zijn er ook verschillende soorten mooie types. Twee vogels die beiden het ideaalbeeld, zoals omschreven in de standaard, benaderen kunnen toch twee geheel verschillende types zijn.

Het ideaalbeeld kan in de loop der tijden veranderen, afhankelijk van de erfelijke mogelijkheden die de grasparkiet in zich heeft en welke door praktische kweekresultaten tot uitdrukking komen.

Het ideaalbeeld moet in praktijk (bijna) haalbaar zijn. Gezien de verschillende types die we kennen, hebben we dus geen uit hout gesneden voorbeeld van de ideale grasparkiet maar een standaardomschrijving van het ideaalbeeld.

Een omschrijving die ruimte laat aan de gedachten, binnen het voorstellingsvermogen van kwekers en keurmeesters, hoe het ideaalbeeld moet zijn. Nu eerst een gedeelte uit die standaardomschrijving.

Conditie

Conditie is een eerste vereiste. Wanneer een vogel niet in conditie is, zal deze nooit voor een hoge waardering in aanmerking kunnen komen.

Er wordt niet alleen gelet op een goede gezondheid, voor zover je dat dan uiterlijk kunt waarnemen, maar ook op een zo compleet mogelijke bevedering zoals bijvoorbeeld het aanwezig zijn van de twee verlengde middelste staartveren etc. De vogel mag geen veerstoppels vertonen, maar de bevedering moet glad en schoon zijn. Ook wordt er gelet op afwijkingen en gebreken zoals het ontbreken van nagels en tenen. Een ernstige fout die soms wel eens wordt geconstateerd is een vergroeiende ondersnavel, een zogenaamde

schepbek. De ondersnavel is dan als het ware om de punt van de bovensnavel omhoog gegroeid.

Type

De vogel moet van de nek tot aan de punt van de staart een gracieuze spits toelopende gestalte hebben. De lijn van de rug is nagenoeg gestrekt. De borst is zwaar en rond van vorm. De vogel moet een perfect uitgebalanceerde houding aannemen en een goede indruk maken. De lichaamsverhoudingen moeten regelmatig en in juiste proporties zijn.

Grootte

De ideale parkiet is geen kleine vogel en moet een grootte hebben van ongeveer 22 cm. Deze grootte moet wel zijn aangepast aan het type hetgeen wil zeggen dat de onderlinge verhoudingen van het lichaam niet mogen worden verstoord.

Kop

Onverschillig uit welke hoek men de vogel bekijkt, de kop moet breed, rond, hooggewelfd en symmetrisch zijn. De welving van de schedel, welke zich zowel zijwaarts als opwaarts beweegt, dient een sierlijk en vloeiend verloop te hebben. De welving moet beginnen bij de was huid boven de snavel en in een sierlijke boog over de kruin naar de schedelbasis lopen.

Snavel

Goed geplaatst en in overeenstemming met de kop, enigszins ingetrokken in de maskerbevedering.

Fouten in het type zijn

Een kop die te klein is t.o.v. het lichaam; een gedrongen vogel, dat is een vogel waarvan de kop zo dicht bij het lichaam is geplaatst dat men de indruk krijgt dat die vogel geen nek heeft. Soms hebben dergelijke vogels wel een goede borstomvang en een wat korte staart waardoor het lijkt of ze weinig lichaamslengte hebben.

Ook zien we vaak te slanke vogels die wel een goede totaal lengte hebben maar een te klein lichaam zonder voldoende borstomvang en een

relatief lange staart. Fouten in het model zijn ook ronde ruggen met een zogenaamde druijstaart. De rug-staart-lijn mag overigens best iets hol zijn. Andere storende fouten zijn afhingende vleugels en te zware broekbevedering.

Houding

De vogel zit standvastig op stok onder een hoek van 30 graden met de vertikaal. Het teveel doorzakken van de poten is fout.

Fouten in de houding zien we dikwijls bij forsere vogels met een te zware borstomvang waardoor ze als het ware voorover hellen en ook vaak op de stok hangen. De best broedende poppen zijn de vogels die goed vrij van de stok zitten, terwijl zware poppen nog wel eens een eitje stuk drukken.

Bij de kop moeten we speciaal letten op een goede diepe snavelinplant, met een mooie en hoge voorhoofds-welving. Door die diep ingetrokken snavel zal de kop ook voldoende achtervulling tonen en krijgen we een mooie volle overgang kop-nek. Fouten aan de kop zijn: Een te grote snavel; een snavel die uitsteekt; een te platte kop en een te smalle kop; het missen van een goede achtervulling; onvoldoende welving boven de ogen en niet voldoende voorhoofds-welving. Poppen hebben meestal een wat plattere kop dan de mannen, maar er zijn ook poppen met hele goede koppen.

Ogen

De ogen moeten helder en vrijmoedig zijn, goed geplaatst en niet te dicht bij het voorhoofd, de kruin of het achterhoofd maar ongeveer in het midden. Het oog is zwart met een witte ring om de oogiris, uitzonderingen daarop worden in de standaard vermeld.

Nek

De nek moet kort en breed zijn, zowel van beide zijden als van voren gezien.

Staart

De staart is recht en compleet met twee lange staartpennen.

Poten

De poten behoren recht en stevig te zijn met twee voor- en twee achterbenen. De tenen klemmen stevig om de stok.

Bij de samenstelling van fokparen moet u speciaal letten op:

- 1) De verhouding kop ten opzichte van het lichaam; de kop mag dus beslist niet te klein zijn.
- 2) De lengte van het borstbeen (de lichaamslengte zonder staart en kop) aan borstzijde bekeken en een wat robuuste borstomvang.
- 3) In het model mogen we geen druijstaart opmerken en een iets holle ruglijn is gewenst. Let ook op het goed vrij van stok zitten.

Een forse kop in samenwerking met de iets holle rug-staartlijn geeft ons een type dat om in evenwicht te blijven een fraaie, fiere en rechte houding aan moet nemen zodat het zwaartepunt van kop, borst en lichaam recht boven de poten komt.

U weet nu waaraan een grasparkiet voor wat betreft type allemaal aan moet voldoen. Er zijn echter weinig grasparkieten die dat allemaal in zich hebben. De kwekers die dergelijke kwaliteitsvogels hebben gekweekt zullen ze ook niet zo gemakkelijk van de hand doen. Wel zullen ze een broer of zus van zo'n vogel willen verkopen. Dit betekent dat indien men ook aan topvogels wilt komen men ze zelf moet kweken en dat is de grootste maar ook fijnste en interessantste bezigheid. Bij het aanschaffen van kweekvogels doet men er goed aan er op te letten of de vogel die u wilt hebben juist nog iets extra's heeft. Omdat iedere vogel die u wilt kopen toch wel ergens een tekort heeft, dient u juist te letten op de onderdelen die extra goed zijn. Zo moet u bijvoorbeeld nooit een vogel kopen die in het geheel gelijkmatig is en geen extra's toont, ook al heeft zo'n vogel 88 punten behaald. U zult u beter geslaagd kunnen noemen wanneer u een grasparkiet kunt kopen welke op een of meerdere onderdelen juist iets méér heeft. Nu wat voorbeelden over wat ik extra's noem.

U kunt bij een goede kweker de broer van een kampioen kopen. Die kampioen heeft laten we zeggen een kop van 18 punten, erg mooi en hoog gewelfd. Dat is dan een eigenschap die u erg aanstaat. Nu heeft die broer die u kunt kopen ook een erg breed en hoog voorhoofd maar niet voldoende achtervulling en heeft dus 17 punten voor de kop gekregen. Die broer dan kunt u gerust kopen, beter nog dan die andere vogel met een kop van 17 punten welke geen extra hoog en breed voorhoofd heeft maar die in totaal wel zo gelijkmatig is dat hij die 17 punten voor de kop verdiende.

Hetzelfde geldt voor type. Als een bepaald type erg goed showt, zich weet te geven, dan kunt u die gerust nemen ook al heeft hij dan wat minder borstvorming dan diens broer de kampioen die toch niet verkocht wordt. Zo kunt u ook een broer of zus van een kampioen kopen ook al showen ze niet zo sterk maar die dar wel een extra goede borstomvang hebben. Als u een pop koopt uit een bepaalde stam, moet u er op letten dat die pop de extra's heeft waar door die stam bekend staat ook al heeft zo'n pop op een ander onderdeel iets tekort.

Ik wil bijvoorbeeld wijzen op een mooie fijne snavelinplant, een breed voorhoofd, een goede centrale plaats van het oog etc. Dat zijn waardevolle eigenschappen welke de vogel in het nageslacht kan overbrengen.

Als u topvogels wilt kweken moet u proberen of u bijvoorbeeld twee broers of een broer en zus van de kampioensvogel kunt kopen. Als u deze dan met onverwante vogels paart kunt u de jongen uit het ene koppel paren met de jongen uit het andere koppel zodat u dan weer in de richting van de kampioensstam gaat.

Veel succes.

Pietpraat over postuurkanaries 2

Border

Enige jaren terug bracht een jonge fokker ineens een paar lang niet slechte bruine Borders op de TT, hij speelde de vogels op de onderlinge, het distrikts en de bondskampioenschappen. Eén der vogels behaalde in successie 89-88-88 pnt, dus, lang niet slecht.

Gezien de verschijningsvorm moet toch zo'n vogel wel raszuiver zijn, stel u gerust, dat was die vogel inderdaad, of niet soms.

Neen, de bedoelde vogel was alles behalve fokzuiver danwel raszuiver, de vader was een kleurkanarie en de moeder een Norwich!

Deze merkwaardige gebeurtenis heeft me eens te meer met de neus op de feiten gedrukt, blijkbaar is raszuiverheid niet of nauwelijks af te lezen aan de verschijningsvorm. De voorzitter van een Engelse Norwichclub, topfokker in zijn tijd en gerenommeerd deskundige op het gebied van de Norwich schrijft in een boek van zijn hand dat hij voor de fok van Norwich's ALTIJD gebruik maakte van... Borders!

Gezien de tentoonstellingsresultaten moet de man excellente vogels gebracht hebben, dat staat vast, maar, hoe staat het in dit geval met de raszuiverheid?

Nuchter bekeken is raszuiverheid slechts een begrip van ondergeschikt belang, dat wat telt is de verschijningsvorm, de totstandkoming

zou volkomen buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

Neem de Parijsche frisé, een delicate vogel met een uitbundige frisering, al erg lang een erkend ras, volkomen terecht.

Er was eens een fokker in Padua die er een kuif op knutselde, hoe dan ook, sinds die tijd heet een Parijsche frisé met een kuif Padovanno; Er was eens een fokker in Milaan die Parijsche frisees in het wit breide, sinds die dag heet een witte Parijsche frisé, ja juist, een Milano.

Naast de Parijsche frisé zijn ook de padovanno en de Milano erkende rassen, al jaren, opnieuw vraag ik u, hoe staat het met de raszuiverheid? Want, of wij dat nu wel of niet willen accepteren, de ongekuifden die uit de fok van padovanno's vallen kunnen gewoon(!) als Parijsche frisé worden ingezonden naar de TT, de niet-witten die optreden in de fok van milano's ondergaan datzelfde lot.

Ergo, uit één stel ouders kunnen in beide gevallen twee ERKENDE rassen ontspruiten!

Mocht het woord raszuiverheid al beladen genoemd kunnen worden, zelfs het begrip ras komt zodoende in een uiterst merkwaardig daglicht te staan.

De reeks Parijsche Frisé-Padovanno-Milano kan mijns inziens maar op één manier geïnterpreteerd worden,

één ras in drie variëteiten.

Zo is ook de Gloster één ras met twee variëteiten, gekuifd en ongekuifd, velen huldigen de mening dat het om twee rassen gaat, het is niet waar. Het is evenmin waar dat de Deutsche Haube een postuurkanarie is, de Deutsche Haube is niets meer dan een gekuifde kleurkanarie. Op de laatste wereldkampioenschappen heeft u kunnen zien hoe een stam vogels wereldkampioen werd in de klasse Deutsche Haube Kulfbroed, in feite dus gewone kleurkanaries, mensen, laten we toch alstublieft met beide benen op de grond blijven, ook bij postuurkanaries! Men zou zich terecht af kunnen vragen of zo'n zwart-wit benadering noodzakelijk is, het is te hopen dat u proeft wat de bedoeling is van het vermelde, de reden is immers voor de hand liggend te noemen.

Ik wilde u op niet mis te verstane manier duidelijk maken dat de begrippen ras en raszuiverheid in het kader der postuurkanaries slechts een zeer betrekkelijk begrip zijn, dat tenminste een aantal rassen niet meer zijn dan een erkende variëteit van een ander ras, dat was de bedoeling, méér niet.

De volgende maand zal ik met u het begrip erfelijkheid behandelen, TOT DAN!

door Jan Kuiper
foto: W.D.H. Spijker

RASZUIVERHEID

Het woord raszuiverheid wordt in de postuurkanariewereld met enig ontzag gehanteerd, vaak in uiterst merkwaardige situaties.

Er zijn fokkers die menen dat het raszuiver zijn van postuurkanaries afgelezen kan worden uit het simpele feit dat de poppen(!) eieren produceren die allemaal even groot zijn, volgens hen zijn dus de vogels die eieren leggen van verschillend formaat niet fokzuiver, ik beschouw deze regelmatig opduikende conclusie als een fata morgana, iets zien wat er niet is.

Nee, in een iets objectiever licht komt raszuiverheid er heel anders uit te zien, bij een goede belichting krijgt het woord een navrante bijmaak.

Split – Split – Split

door J. Foederer

Enkele jaren terug ontdekten wij dat de inofactor in splitvorm een verrassend neveneffect gaf in de zilverbruine kanaries. We weten dat de inofactor wanneer die dubbel aanwezig is, de eumelanine verdringt. Nu bleek ook dat wanneer hij in splitvorm aanwezig was (enkelvoudig dus) hij de melanine ook nog voor een gedeelte terugdrong. In een zilverbruine split ino pop bleek de bruine eumelanine dermate verzacht dat er een veel mooiere en zachtere bestreping werd verkregen dan bij de fokzuivere zilverbruinen.

Verder waren dergelijke vogels ook beter doorgekleurd op de borst. Menige split ino zilverbruine heeft in die periode dan ook het kampioenschap behaald. Toch blijkt nu, als men deze vogels bij goed daglicht vergelijkt met de goede klassieke zilverbruinen, dat de tint van de split ino toch wel matter en minder levendig is dan het diepe chocoladebruin van de fokzuivere.

Er zijn nu ook nog maar weinig keurmeesters die er nog intrappen. Werden de keurmeesters enkele jaren geleden verrast door de mooie vloeiing van het rugdek en de doorkleuring van de borst, nu verkiezen ze levendig chocolade bruin, als is dat dan niet zo vloeiend, boven de matte splitvogel.

Een jaar of tien geleden paarde ik een or.roodbrons opaal schimmel aan een or.rood brons intensieve klassieke pop. Ik was verrast door de helderheid van de jonge splitopaal or.roodbrons mannen. Deze waren veel gloeiender van kleur en zij behaalden dan ook vlot 90 punten. Wanneer de opaalfactor dubbel aanwezig is verdringt hij het storende bruine phaeomelanine. Nu bleek ook dat bij deze splitvogels de verdringing van het bruin gedeeltelijk doorging. Waarschijnlijk vandaar die helderheid. Mogelijk kan de opaalfactor in splitvorm ook vele goudvogels helderder maken door zijn gedeeltelijke verdringing van het bij deze vogels storende bruine phaeomelanine. Dit geldt natuurlijk niet voor bruinfactorige vogels want deze moeten juist zo bruin mogelijk zijn.

Verder heb ik ervaren dat de ivoorfactor, die geslachtsgebonden vererft, in zijn verschijningsvorm behoorlijk veel bruin laat zien. Dus hier wel een bruiner uiterlijk. Omdat die factor geslachtsgebonden vererft, kan een pop nooit split ivoor zijn. Natuurlijk kan men wel een zilverbruinivoor pop kweken maar dan wordt de vetstof weer zo aangetast dat dit ook geen succes blijkt. Mogelijk heeft het split ivoor zijn wel een

gunstige invloed op een goudbruin man maar dat heb ik nooit uitgeprobeerd.

Wel heb ik ervaren dat de ivoorfactor de hoorndelen van de or. roodbrons erg veel zwarter maakt, niet alleen bij de ivoormannen, maar ook bij de splitmannen. Ook bij mijn oranje roodivoor lizards had deze verzwaring van de hoorndelen een bijzonder effect. Trouwens ook het zo storende phaeomelanine van de ivoorfactor was bij deze lizards niet zo erg. Ook heb ik gemerkt dat bij de lizards het vetstofrood door de ivoorfactor een andere kleur geeft dan bij de or.roodbrons of or.roodagaat. Bijvoorbeeld de or.rood ivoor lizard schimmel laat een veel mooier rose-effect zien als de gewone ivoorkleurige kanaries. Al met al meen ik toch de conclusie te mogen trekken, na al die jaren, dat het fokzuiver kweken in doorsnee beslist de voorkeur verdient boven alle splitgedoe. De neveneffecten kunnen soms gunstig zijn, maar meestal zijn andere effecten weer nadelig. Door fokzuiver te kweken wordt ook het aantal niet versnipperd en ook dat is belangrijk.

Tek
vogelzaden

Tek vogelzaden, een rijk gevarieerd mengsel in de juiste verhouding samengesteld uit eerste klas zaden. Verkrijgbaar in de dierenpeciaalzaak. Fabrikant P.Klomp bv Utrecht.

EB
eivoer

oud van naam
nieuw van kwaliteit

voor verkoopadressen
bellen: (08338) 9128

Keuren bij kunst- licht

la het kopje van dit schrijven gelezen te hebben zou ik aan ieder willen vragen om de polsslagen eens op te nemen en eens na te gaan wat u licht toen u dat las. De meeste sacties zijn mij wel bekend en variëren van 'Hij is hardstikke... tot 'Dat ou zo gek nog niet zijn'.

Maar laten we nu als volwassenen lit onderwerp eens gaan bekijken en eens beginnen met de praktijk van iet afgelopen TT-seizoen met name le omstandigheden waaronder een keurmeester zijn werk heeft moeten loen. Nou, dat is nogal wat. 's Morgens om 09.00-09.30 uur beginnen, iet is dan nog wat donker maar het an die dag best wel zo blijven. Met olle inzet en ferme hand worden de eurijsten ingevuld. Het loopt dan iar twaalven en waarachtig het onnetje komt er door. Nu kan je in lk geval de vogels bekijken. De oorzitter van de afdeling komt met en mededeling; om half een is het iten klaar. De keurmeester gaat aan afel en als het eten verorberd is, is iet inmiddels al weer half twee. och jammer dat er een keurmeester e weinig is of, zoals u wilt, dat de eurmeesters een aantal vogels eér moeten keuren. Ze komen er vel door, de sfeer is voortreffelijk, er

wordt hard gewerkt en om 15.30 uur is men klaar. Nog even de kampioenen aanwijzen. Jammer dat het al weer donker wordt... maar om 16.00 uur is de zaak geklaard en zijn de kampioenen bekend. Ja, wel wat weinig licht... maar daar kunnen wij ook niets aan doen, of wel soms? U kent toch ook wel die verhalen zoals: 'Heb je wel eens gezien hoe we daar moeten keuren?', en dan volgen er een aantal opmerkingen zoals 'Daar zit je achter een hoge conifeerhaag te keuren of moet je daar en daar die gekleurde plafonds eens zien of die hoge en te kleine raampje's enz. enz.

Al deze omstandigheden spelen een rol in het toekennen van de ge-'kleur'-de punten en het uiteindelijke kampioenschap. Mijsn inziens zijn de vogels met een geelfactor vaak het slachtoffer, met bijvoorbeeld een zilverbruine valt het meestal wel mee. Je zit moeilijk met felle zon en smalle kozijnen waardoor de schaduwstreep wat klein is, maar een goede zilverbruine haalt in één seizoen meestal wel 45-88 tot 47-90. Ik ken echter gevallen waar bijvoorbeeld een goudagaat, goudisabel, goudgroen, goudgeel, gevarieerde resultaten behalen van 44-87 (kleur is niet helemaal zuiver) tot 47-91 (mooie vogel met prima bijkleur). Ik kan u wel zeggen dat ik enige moeite heb met 3 of 4 punten verschil in kleur.

U heeft van mij geen kritiek gehoord over de keurmeesters en u zult dat van mij ook niet horen. Ik heb het over de **omstandigheden**. Bij het voetballen keurt een scheidsrechter onder slechte omstandigheden het veld af, maar bij onze tentoonstellingen kan een keurmeester niet beschikken over dit machtsmiddel. Is het nu het keuren bij kunstlicht zo gek? Is dit al uitgeprobeerd? Zo ja, dan zou ik graag de rapporten hierover willen zien en was het resultaat

meer dan 4 kleurpunten verschil bij daglicht resultaten? Zijn er combinaties van 2 TL-buizen gemaakt, bijvoorbeeld kleur 32 met 84, 55 met 34, 82 met 57 enz. enz... Is er bij het opmeten van licht gebruik gemaakt van een Lux-meter? Moet je bij de orangerode een andere TL-combinatie gebruiken, zo ja, welke? Zo zou ik nog wel een tijdje door kunnen gaan. Ik meen te mogen betwijfelen of er een gedegen onderzoek en rapportage heeft plaats gevonden. Vanuit deze gedachtengang doe ik een dringend beroep op misschien de technische commissie om zo'n onderzoek te doen plaatsvinden. Om het niet alleen bij deze 'kretologie' te laten wil ik nog een paar suggesties doen.

A: Vraag aan 5 keurmeesters (vrijwilligers) of zij een inventarisatie willen maken van de keuromstandigheden in één TT-seizoen. Hiervoor zou een vragenlijst gemaakt kunnen worden met bijvoorbeeld wat is de kleur van het plafond, de hoogte van de onderkant van de ramen, de geschatte afstand en hoogte van de dichtstbijzijnde beplanting? Verder moet men 3 keer per keurdag het licht met een Lux-meter meten, bijvoorbeeld bij begin keuring, om 12.00 uur en tijdens aanwijzen kampioenen.

B: Een groep keurmeesters (5) kwekers (5) en technici (2) samenstellen. Zij maken allerlei lichtcombinaties (zonder daglicht) en iedere keurmeester keurt een aantal vogels bij deze combinaties en bij daglicht. Tijdens het keuren mag er geen contact tussen de keurmeesters zijn. Daarna worden de resultaten vergeleken en besproken en hiervan wordt een eindrapport samengesteld. De rapporten, bedoeld onder A en B, worden aan de Technische Commissie aangeboden en in brede kring besproken. De TC maakt een eindrapport en publiceert dat. Als mocht blijken dat er bij het keuren onder kunstlicht een verbetering in de keuromstandigheden is opgetreden, dan zou een en ander kunnen leiden tot een besluit om alleen nog bij kunstlicht te keuren. Dan zouden de omstandigheden overal gelijk zijn en zou een verschil van 4 kleurpunten misschien wel tot het verleden behoren.

K. Postma,
Retiefstraat 167,
Ermelo

Zwart/witfoto en teks
Michel Verhoeve

Kleurenfoto
Vogelpark Walsrode/Müller

Kweken met Nicobarduiven

Het oorspronkelijke leefgebied van de Nicobaar of Manenduif (*Columba nicobarica*) bestrijkt grote delen van de Zuid-oost-Aziatische eilandengroep der Nicobaren, grote en kleine Soenda-eilanden, Molukken, Nieuw-Guinea en de Philippijnen. Bij 'n eerste ontmoeting met deze duif, denkt men met 'n grote krielkip te doen te hebben, maar bij nadere beschouwing raakt men toch gefacineerd door zijn exotische schoonheid. De relatief kleine kop is grijs-zwart met grote donkere ogen. Op de sterke zwarte snauw bevindt zich bij de neus 'n zwarte wratachtige aanwas. De hals is voorzien van lange sikkelvormige glasgroene en koperkleurige veren. De borst is dof zwart, de krachtige vleugels welke langer zijn dan de sneeuwwitte staart, zijn donker glansgroen, enigszins blauwachtig met koperglans overgoten. De poten zijn donker rood-bruin met hoornige schubben, zoals een krielkip. De duivin is iets kleiner dan de doffer. Het halsbehang is ook korter en de koperkleur in de rug bevedering is overvloediger.

In hun woongebieden leven zij van gevallen vruchten en zaden, de harde pitten worden door hun sterke magen fijn gewreven. Ook wordt dierlijk voedsel in de vorm van kleine huisjessiakken opgenomen. Hun relatief grote ogen duiden er op dat zij onder dichte begroeiing in half duister nog voedsel kunnen vinden. De nicobarduif is 'n echte kolonie broeder, de nesten staan soms niet verder als een meter van elkaar. Tientallen nesten in één boom, geen traditionele duiven nesten, maar hele mestvaalten bestaande uit slieren groen met blad, afgewisseld met dorre takken, soms wel 'n halve me-

ter hoog. Naar boven steeds kleiner wordend met bovenin 'n klein nest kuiltje. Het nest wordt tijdens het broeden steeds met verse plantdelen aangevuld, terwijl de onderste delen weg rotten of verdrogen. Hun legsel bestaat uit slechts één wit ei, afmeting 52 x 36 mm, de broedduur is 28 dagen. Het uitzonderlijke van deze duiven is wel dat om beurten de doffer en de duivin 24 uur onafgebroken broeden. De vermoedelijke oorzaak hiervan is dat door de grote afstanden die afgelegd moeten worden om op de diverse eilanden voedsel te vinden de mogelijkheid ontbreekt tijdig op het

nest terug te zijn voor de aflossing. Hoewel dit in onze volièrres niet nodig zou zijn, zet dit gedragspatroon zich wel voort.

Enige jaren geleden kwam ik in bezit van 5 stuks nicobarduiven, die ik voorlopig moest huisvesten in 'n ruimte van 2 meter bij 2½ meter en 1 meter hoog. Hoewel ik zelf wel vond dat deze ruimte te klein was, plaatste ik er toch 'n dode boom in met enige zijtakken waarop vastgemaald waren bodems van z.g. appelmanjes.

Reeds na 'n week hadden 2 vogels elkaar opgezocht, zodat ik dacht de

dit wel 'n paar moest zijn. Van de overige 3 was 1 zeer oude vogel, die later ook is gestorven. En een exemplaar dat kleiner was dan de overige. Omdat ik toen nog geen ervaring met nicobarduiven had vermoedde ik dat dit 'n jonge was. Alleen de 2 eerst genoemde bouwden samen 'n nest waarbij de ene op het nest bleef en de andere steeds allerlei nestmateriaal aandroeg. Beide vogels maakten daarbij 'n spinnend geluid zoals 'n kat, maar dan veel luidder. Ook bevlogen beide vogels elkaar op het nest. De overige 3 maakten geen aanstalten om te nestelen. Zodat ik dacht dat dit 3 duivinnen waren. Na enige tijd, er waren nog steeds geen eieren, brak de ruitijd aan. Ik besloot nu mijn plantenserre van 7 x 4 meter en 2 meter hoog in te richten als vogelverblijf en plaatste in elke hoek 'n boom voorzien van nestmandjes; de planten liet ik staan. Als medebewoners kregen de nicobarduiven 5 witte en 2 grijze muskaatduiven, 'n paartje witborstrallen, 'n paartje Irena Bulbuls en 'n paartje witborst dolksteekduiven. Als eerste hadden de witborstrallen 'n nest betrokken in 'n platgelegd parkietenblok zonder deksel, dat op ongeveer 1 meter hoogte in de vork van een der bomen was aangebracht.

Voor hun medebewoners hadden de nicobarduiven geen belangstelling, maar onderling was het steeds stoelen en vechten zonder elkaar echt te beschadigen. Begin december 1977 begon het eerste stel weer met nestbouw ditmaal in 'n hoek op de grond, juist onder het nest van de broedende witborstrallen. Als nestmateriaal werden slierten Tradescantia of vaderplant gebruikt, afgewisseld met dorre berkentakken, ook werden door mij nu stukken klimop, zaadstelen van het herderstasje en dorre melde verstrekt. Alles werd in de hoek gedragen, maar er kwamen weer geen eieren. Inmiddels waren 2 andere begonnen om boven in de serre 'n nest te betrekken, juist boven het nest op de grond. Doordat beide vogels erg veel koperkleur in hun verenpak hadden was ik in de stellige overtuiging dat dit twee duivinnen waren, zodat ik geen nestcontrole uitvoerde. Wie schetst mijn verbazing toen ik op 8 januari 1978 'n lege dop op de grond vond van 'n grote duif die juist moest zijn uitgekomen. Bij controle bleek in het nest 'n naakt zwart Nicobaar-

jong te liggen, zonder de minste dons.

De eerste 10 dagen groeide het jong slecht, hoewel beide ouders, ik wist nu zeker dat ik 'n paar had, het jong goed voerden op de normale duivenmanier. Toen het jong 14 dagen oud was werd het geringd met 'n 10 mm ring. En bij 'n leeftijd van 6 weken verliet het voorgoed zijn nest, even groot als zijn moeder, alleen zijn bek was nog geel zijn staart zwart in plaats van wit, zijn verenpakje was dof en de sikkels of manen ontbraken geheel. Door de doffer werd hij, want later bleek dit jong 'n doffer te zijn, nog ruim vier weken gevoerd, terwijl voor de moeder de ruitijd aanbrak.

Nu ik vergelijkingsmateriaal had, bleek dat het eerste stel 2 doffers waren. Gedurende de rest van het jaar bleken de vogels geen enkele binding met elkaar te hebben. Terwijl tegen het einde van het jaar elke doffer 'n nest had opgezocht en om het hardst bromden voor die ene duivin. Telkens als deze in de buurt van 'n nest kwam, werden door de doffers buigingen gemaakt, waarbij door de snelle kopbewegingen de manen langs zijn hals gleden. Ditmaal bleek haar voorkeur uit te gaan naar 'n andere partner.

De paringen werden alleen op het nest uitgevoerd, waarbij beiden steeds buigingen maakten en vervolgens hun halzen om elkaar strengelen zoals ook gebeurt door sommige watervogels zoals futen. Beiden maakten daarbij spinnende en knorrende geluiden, ook voerden beide vogels elkaar op duivenmanier. De nestbouw nam ongeveer 14 dagen in beslag, waarbij grote hoeveelheden nestmateriaal werden aangevoerd. Door mij werd dagelijks nestcontrole

uitgevoerd wat beide redelijk goed accepteerden. Jammer genoeg bleek na 5 dagen dit ei onbevrucht te zijn, hoewel ik diverse malen had gezien dat beide elkaar bevlogen. Nadat dit ei verwijderd was, werd op 8 december 1978 wederom 'n ei gelegd. Nu had de vorige doffer samen met zijn 11 maanden oude zoon, die nog niet op kleur was, zijn oude nestplaats betrokken. Beide sjouwden af en aan met nestmateriaal alsof hun leven er van af hing. Omdat ik vermoedde, dat ook dit 2e ei onbevrucht zou zijn gaf ik dit aan beide doffers, die dit in 28 dagen voorbeeldig uitbroedden en ook het jong groot brachten. Enige maanden later bracht het paar nog een jong zelf groot, zodat ik toch van 1 duivin in 2 jaar 3 jongen kweekte. Als voedsel werd verstrekt grof graan, mais, zonnebloempitten, hele erwten, kleine bonen, paddi, witte darie, hennep, verder een mengsel van klein gesneden fruit zoals appel, peer, banaan, tomaat e.e.a. minder kleverig gemaakt met Universeelvoer en gedroogde insecten ook grof grit mag niet ontbreken. Er dient wel voor gezorgd te worden dat niet te grote hoeveelheden voedsel worden verstrekt, omdat de vogels snel te vet worden en dan dromerig als een suffende gier op 'n stok zitten, goed in conditie zijnde vogels blijven vrijwel de gehele dag actief en stoelen en vechten dat het 'n lust is om te zien. Met het bovenstaande heb ik willen aantonen dat het goed mogelijk is, deze met uitsterven bedreigde vogelsoort in gevangenschap tot voortplanting te brengen. Men dient echter beslist te kunnen beschikken over 'n ruim en verwarmd winterverblijf.

M.P.C.J. Verhoeven,
Fazantlaan 9, Mierlo

kweek en andere ervaringen met roodsnavelkitta's (*Urocissa erythrorhyncha*)

Deze sierlijke kitta's behoren tot de grote familie kraaiachtigen. Het herkomstland is China, Assam en het Himalayagebergte. Ze leven van insecten vruchten en kleine vogels. Ze bouwen een nest van twijgen en halmen. Er worden 4 of 5 eities gelegd die groenachtig van kleur zijn en bruine vlekken hebben. Broedresultaten zijn er nog niet behaald. Deze wetenschap werd gehaald uit de encyclopedie voor de vogelliefhebber deel 3. Na wat algemene dingen volgen nu mijn bevindingen. Allereerst een korte beschrijving over kleuren.

De hoofdkleur is blauw; kop en nek zijn zwart. Op het midden van de kop begint een witte streep, die doorloopt tot op de mantel. De onderdelen zijn witachtig met een blauwe aanslag. De lange staart is blauw met witte punten; vleugels en rug zijn blauw, de snavel en poten zijn oranje. Het zijn zeer levendige vogels en ze worden spoedig tam. Een nadeel is echter dat ze zeer strijdlustig zijn en zeker in de broedtijd met geen enkele andere vogel samen te houden zijn. Zelfs het eigen wijfje wordt door de man fel op de huid gezeten. Zodra er onraad is kunnen ze flink schetteren, zoals ook onze ekster dat kan. Ze zijn zestig centimeter groot. Uiterlijke geslachtskenmerken zijn er geen. Ze zijn zeer sterk en verdragen ons klimaat uitstekend, en kunnen dus zomer en winter in de buitenvolière blijven.

Naast universeel moeten ze vruchten, rauw vlees en zo nu en dan een muis of mus krijgen. Katten- of hondenvlees uit blik kan men door het universeel mengen en wordt dan graag opgenomen. Buiten kwetterende geluiden kunnen ze goed imiteren en ook allerlei zachte geluiden komen voor in hun repertoire. Levend voedsel houden ze met één poot vast, terwijl ze er stukjes van afbijten.

Uit een aantal vogels kan men met een beetje geluk en wat ervaring toch wel een paartje samenstellen. Men moet de vogels hiervoor in de hand nemen en naar het kopje kijken. Dit is n.l. bij het wijfje bedui-

dend kleiner dan bij het mannetje. Na enkele weken kwam het mannetje al meelwormen uit mijn hand halen. Om ze goed te kunnen observeren moet men ze wel ringen, want van afstand kan men natuurlijk niet onderscheiden welke het mannetje of wijfje is. Begin februari werden ze erg agressief en voor ik het goed en wel in de gaten had, waren een groene glansspreeuw en een koppel californische kuifkwartels al het slachtoffer geworden.

In een goed begroeide hoekvolière van 10 bij 10 en gemiddeld 2½ m diep werden ze samen met een goudfazant en een tweetal witkuifgaaien apart ondergebracht. Wat ik niet verwachtte gebeurde toch, na een paar dagen was ik ook een witkuifgaai armer. Er werd door mij toen weer een deel van de volière afgeschermd en ze hadden nu alléén de beschikking over een ruimte van 10 bij 3 en 2½ m hoog. In een conifeer die ze ondertussen als nachtverblijf hadden uitgezocht, werd van twijgen een nest gemaakt. Er werden uitsluitend twijgen van de bruidssluier gebruikt, waarbij de binnenzijde van het nest met de fijnere werd gestoffeerd. Er wordt door beide vogels genesteld maar toch in hoofdzaak door het wijfje. Het mannetje slaapt op het nest, terwijl zij een eindje erboven haar slaapplek heeft. Het nest zat op 2 m hoogte. Er werden uitsluitend vers door hun zelf afgerukte twijgen gebruikt, naar het door mij in de volière geworpen

materiaal werd niet omgekeken. Het vrouwtje neemt een in elkaar gedrongen houding aan met hangende vleugels, en bedelt om gevoerd te worden. Na zo'n ceremonie volgt de paring. Enkele dagen voor het leggen zit het popje al af en toe op het nest en wordt door het mannetje van lekkernijen voorzien.

Op 8 april legde ze het eerste ei, verder iedere dag een en met 6 was het legsel compleet. In de literatuur spreekt men over 4 à 5 eieren per legsel. Het wijfje zit vanaf het eerste ei veel op het nest, maar later bleek dat het eigenlijke broeden pas na het leggen van het vijfde ei begint. Alleen het wijfje broedt en het mannetje voorziet haar op het nest van voedsel. Alleen om te baden of om zelf wat te eten komt ze van het nest terwijl hij ondertussen op een afstand de wacht houdt. Ook later als er jongen zijn zal het mannetje zich nooit op de jonge zetten om ze warm te houden.

Op zaterdag 29 april rond de middag is het eerste jong uit het ei, op zondag zijn er 5 uit terwijl het laatste op maandag het levenslicht aanschouwde. In 24 uur dus 5 jongen en het 6e een dag daarna. De jongen zijn naakt en in grootte te vergelijken met een pas uitgekomen jonge ekster.

Het voedsel bestaat nu uit universeel vermengd met geweekte rozijnen, gesneden hart of catty extra, 2 lepels maden en 700 meelwormen. Daarna naast in een bak met bloemenaarde 300 pieren. Dit alles per dag en de meelwormen en maden verdeeld in vier porties. Voor zover ik er aan kon komen werd dit nog aangevuld met jonge mussen, en eigen kweek muizen. Ondanks deze toch niet geringe hoeveelheden ging het na een dag of 7 toch mis. Na 12 dagen zag ik een der ouders met een levend jong in de bek naar de andere hoek van de volière vliegen. Tegen beter weten in heb ik het terug in het nest gelegd, even later waren ze dit jong lekker op aan het peuzelen. De 2 nog resterende jongen heb ik samen met mijn vrouw nog met de

hand proberen groot te brengen; een dag of 5 later was ook het laatste jong dood. Maar toch de moed niet verliezen en doorgaan. De vogels zijn al gauw het nest weer wat op aan het kalefateren en op zondag 21 mei is het eerste ei weer een feit. Vrijdags volgt het zesde ei en is het legsel weer compleet. Precies 3 weken na het leggen van het eerste ei, op zondag 11 juni, komen er 5 jongen uit en op maandag volgt het zesde. De eigenlijke broedtijd is dus 17 dagen. Beide ouders maar vooral het mannetje voeren de jongen aanvankelijk uitsluitend met maden, meelwormen, pieren, hart, muizen, jonge mussen en geweekte rozijnen, maar na 11 dagen ook met geweekt wit brood. Tot circa 1½ week voert het mannetje het wijfje op het nest, waarna ze dan samen de jongen voeren. Na een week waren er 2 jongen dood. Toen de jongen 8 dagen oud waren heb ik ze geringd met 6 mm ringen. De ringen had ik van te voren omwikkeld met eenzijdig klevende zwarte isolatieband. Gedurende de hele periode kon nestcontrole gemakkelijk plaatsvinden door het gaas van de aangrenzende voliëre. De vogels zijn n.l. verschrikkelijk opgewonden en agressief wanneer men tijdens de broedperiode in de voliëre komt.

Op de 15e dag gingen de ogen open. Tijdens het ringen had ik me voorzien van een hoofddeksel en de kraag van mijn jas omhoog geslagen. Ondanks dat werden mijn oren, de enige plek waar ze aan konden komen, toch nog met hun scherpe snavels bewerkt.

Het wijfje is, vooral in de buurt van het nest, agressiever dan het mannetje. De eerste dagen aten de ouders de uitwerpselen van de jongen op. Later, tot het uitvliegen, werden ze in de uiterste hoek van de voliëre gebracht. Op maandag 3 juli, na precies 22 dagen, vlogen ze alle 4 uit. Dinsdags vond ik alleen nog wat veren van een der jongen; de rest was schijnbaar als extra portie verdeeld. Omdat de pop weer om voedsel begon te bedelen en ik bang was dat ze aan een derde legsel zou beginnen en de resterende 3 jongen

zouden doden, heb ik ze maar alle 5 naar een andere voliëre overgebracht. Deze was 9 bij 2½ m en in de nok 3 m hoog. Ik hoopte de rivaliteit t.o.v. de jongen op deze manier teniet te doen, maar na enkele dagen waren de dijen van de jonge vogels verwond. Hierin bleken de ouders regelmatig te pikken. De grootste boosdoener in mijn ogen, het wijfje, werd elders ondergebracht, maar dit hielp niet, en goede raad was duur. In een afgescheiden gedeelte van het nachthok werden de jongen nu ondergebracht. Ik had in de gazen tussenwand wat gaten geknipt en

hierdoor werden de jongen gevoerd. Na 4 maanden zijn ze nog te onderscheiden door een iets kleiner formaat en een hoornkleurige snavel en poten. In *Onze Vogels* is nog nooit over een geslaagde kweek met deze kitta's geschreven en ik hoop door dit artikel, voor liefhebbers van de grotere soorten exoten, te hebben bijgedragen om deze als paar te gaan houden en niet als enkeling zo als men dat nog maar al te vaak te genkomt.

Tekst: H. Lammer
Foto: C. Scholtz/v.'t Har

Geslaagde kweek met de Indische Nonpareil

Erythrura prasina

Foto: Wolfgang De Grahl

Wanneer men wat meer te weten wil komen over het gedrag, de broedgewoonten e.d. van de Indische nonpareil in de vrije natuur, dan komt men al gauw tot de ontdekking dat er in de handboeken maar zeer weinig over deze vogel te vinden is. Het beste wordt dit geïllustreerd met een aanhaling uit het bekende boek van Smythies 'The Birds of Borneo'. Het gedeelte dat handelt over de Indische nonpareil sluit hij namelijk af met de wat dramatisch klinkende vragen: 'Where do our birds breed?' (waar broeden onze vogels) en 'What are their movements?' (hoe zijn hun verplaatsingen).

Dit alles is wel wat verwonderlijk, als we bedenken, dat ze in Indonesië veel als kooivogels gehouden worden, zoals beaamd zal worden door de vele vogelliefhebbers, die in vroegere jaren in Indonesië gewoond hebben en waarschijnlijk de Bondjolidjou, zoals hij op Java genoemd wordt, daar wel in hun collectie hebben gehad. De Indische nonpareil is een bijzonder mooi vogeltje, dat tegenwoordig regelmatig ingevoerd wordt en waarvan de prijs de laatste jaren aardig gedaald is, zodat deze

voor de meeste vogelliefhebbers geen bezwaar meer behoeft op te leveren.

Ze komen voor in een gebied, dat zich uitstrekt van Zuid-Tenasserim, via Malakka en Sumatra tot Java en Borneo. Ze houden zich vooral op in bossen en in de omgeving van rijstvelden. Ze schijnen echter niet erg lang op één plaats te blijven, maar rond te trekken op zoek naar voedsel (vandaar ook bovenvermelde vraag van Smythies). Op de rijstvelden kunnen ze flinke schade aanrichten, maar toch is rijst niet hun enige voedsel, ze eten ook gras- en andere zaden en bovendien insecten.

Over de broedgewoonten is maar weinig bekend; Van Balen schrijft in zijn boek 'Dierenwereld van Insulinde', dat ze nestelen tussen steenhopen en in rotsholen, ze maken echter ook nesten in struiken. De pop is wat

valer van kleur dan de man en mist het blauw aan de kop, de keel is grijs, de onderzijde is meer bruin van tint en de middelste staartveren zijn korter. Er is ook een gele variëteit, die men wel Indische geelbuiknonpareil noemt. Het rood van de buik, de stuit en de bovenstaartdekveren zijn bij deze variëteit helder goudgeel en de flanken zijn meer kaneelkleurig. Ook dit zijn bijzonder mooie vogels, die echter maar zelden ingevoerd worden.

Pas ingevoerde vogels moeten met zorg geacclimatiseerd worden. Hoewel ze, als ze eenmaal geacclimatiseerd zijn, goed tegen koude kunnen – in 1908 verscheen in de 'Gefiederde Welt' zelfs een bericht over het met succes overwinteren van een paartje nonpareils in de vrije natuur – hebben ze de eerste tijd veel warmte nodig, langzamerhand kan de temperatuur dan zakken en bij

goed weer kan men de vogels dan in de volièrre plaatsen. Indien ze in het voorjaar in de volièrre geplaatst worden, zijn ze tegen de winter zodanig aan ons klimaat gewend, dat het mogelijk is ze de wintermaanden in de buitenvolièrre te laten, mits er natuurlijk een goed nachthok aanwezig is. Het is wel aan te raden om ze bij vorst 's avonds het nachthok in te jagen. Dit is nodig, omdat ze veelal in de buitenvolièrre blijven slapen, ook bij koud weer.

De voeding kan problemen opleveren, maar nodig is dat beslist niet. Meestal zijn de vogels gewend aan ongepelde rijst, de zogenaamde paddy en het is niet mogelijk ze dan direct te wennen aan het gewone zaadmenu, dit moet geleidelijk geschieden door wat witzaad en later ook gierst en haver door de paddy te mengen en de hoeveelheden hiervan geleidelijk op te voeren. Van groot belang is dat naast het harde zaad ook gekiemd zaad wordt gegeven, dit geldt zeker ook voor de paddy: dit kan men geweekt geven, maar beter nog is het om de rijst te laten klemen door ze gedurende ongeveer 2 weken in niet te koud water te laten staan, waarbij het water dagelijks verversst moet worden. Nog te veel liefhebbers menen, dat men kan volstaan met het enkel maar voeren van zaden, maar Indische nonpareils moeten ook regelmatig levend voer hebben, vooral als men de vogels pas heeft. Op de eerste plaats komen mierenpoppen in aanmerking, deze worden vrijwel altijd gegeten, hetgeen niet het geval is met meelwormen, die de vogels nog weleens weigeren te eten en die ook beslist niet veel gevoerd mogen worden, eigenlijk niet meer dan 1 per vogel per dag. Soms eten ze ook wel wat fijn universeelvoer. Verder eten ze ook onkruidzaden en dan met name graszaden, vooral verse.

Fruit zoals appel, peer of banaan wordt ook gegeten en het is aan te bevelen dit enige keren per week te verstrekken. Aan het drinkwater kan wat honing worden toegevoegd en zeker in het begin moet men de vogels vitaminedruppels geven. Als u

de vogels op deze wijze verzorgt, dan zal de zo vaak moeilijk genoemde beginperiode maar weinig werkelijke moeilijkheden opleveren. Moeilijkheden en slachtoffers krijgt men pas bij een eenzijdige voeding en, uiteraard als de vogels niet gezond zijn als ze gekocht worden.

Op **Vogel '80** zagen we voor het eerst een eigen kweek Indische Nonpareil. Het was een mannelijk exemplaar welke in een zeer goede conditie verkeerde hetgeen ook bleek uit de toegekende punten, namelijk 89 en goed voor een tweede prijs in die hoofdgroep.

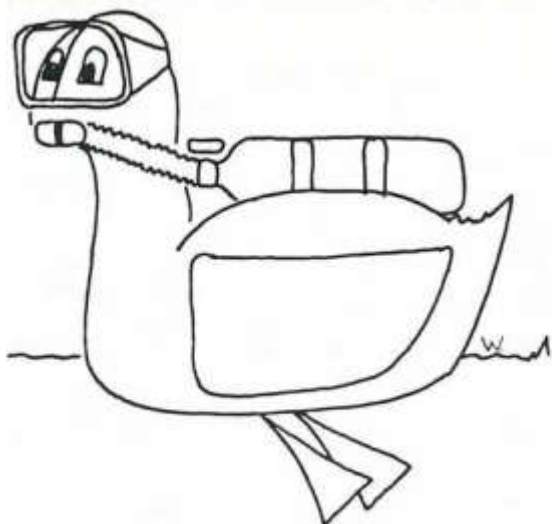
De vogel was gekweekt en ingezonden door **W. Klerks, Wolfshoek 84a in Elshout**. Hier volgt nu zijn verhaal: In 1976 heb ik, na ampele overwegingen, een koppel van deze vogels gekocht. Ik was al direct toen ik ze zag, gefascineerd door de schoonheid van vooral de mannelijke vogel. Het zat me overigens niet erg mee want vooral van de mannen gingen er nogal eens dood. Ondanks alle tegenslagen bleef ik echter wel volharden en kocht ik ze steeds weer. Zo gebeurde het ook in mei 1979. Ik kocht toen een man welke er eigenlijk maar erg beroerd uitzag. De toenmalige eigenaar verzekerde mij dat deze vogel al enige maanden in een buitenvolièrre had doorgebracht en dat gaf mij de doorslag. Ik kocht hem dus en bracht hem over naar mijn eigen volièrre waar o.a. twee poppen nonpareils verbleven. Deze poppen waren in een uitstekende conditie. De man voelde zich kennelijk al heel gauw thuis en verkreeg al direct een goed contact met een van de poppen. Het klikte zogezegd meteen. Het resultaat van deze goede verhouding uitte zich in een legsel van 6 witte eieren welke gemiddeld 18,5 x 13 mm groot waren. Het zesde ei was gelegd op 30 mei. Het nest hadden ze gebouwd in een grote boshei, op een hoogte van ongeveer 1.80 m, en bovenop een bestaand nest. Van allerlei materialen, zoals sisalstukjes, gedroogd mos, grassen, hooi etc., hadden ze als het ware het bestaande nestje uitgebouwd tot een min of meer kogelvormig nest met aan de bovenkant een overstek-

je. Beide oudervogels namen aan het broedproces deel, alhoewel het popje het grootste gedeelte voor haar rekening nam. Ze gingen tot echt broeden over toen het vierde eitje was gelegd. Op 13 juni werden twee jongen geboren. De resterende vier eitjes bleken niet bevrucht te zijn. De jongen waren helemaal naakt zonder enig donsveertje; hun huid was vleeskleurig en hun kopjes zwart.

Het voedsel bestond uit veel mierenpoppen, gekiemd zaad en gekiemde paddy en een kleine hoeveelheid encytreen. Ze groeiden voorspoedig op en op 19 juni heb ik ze met 2,5 mm ringen geringd. De pootjes waren, in verhouding tot hun lichaam, erg klein. Geleidelijk aan werd de huidskleur meer zwart. Op de dag dat ik de jonge vogels heb geringd, was er nog geen enkel veertje te bespeuren.

Vanaf de twintigste juni bracht het popje tot mijn grote schrik de nachten niet meer op het nest door. Ze kwam er eigenlijk bijna helemaal niet meer in want zelfs het voeren van de jongen deed ze vanaf de buitenzijde. De jongen lieten zich evenwel goed horen als ze honger hadden. Hun luidklinkende bedelgeluiden spoorden de oudervogels aan om te gaan voeren. Op 2 juli vlogen de jonge nonpareils uit. Ze waren nog niet volledig bevederd. Uiterlijk leken ze veel op de pop doch zonder enig blauw aan hun kopjes en rood rond de stuit. De bovensnavel was zwart van kleur en de ondersnavel vleeskleurig met gele randen en aan de binnenkant wat zwarte vlekken. Hun enorme schuwheid viel me wel op. Op 7 juli zag ik voor het eerst dat ze zelf zaadjes opnamen. Ze bleven het uitstekend doen. Al vrij snel zette de jeugdruif zich in, maar dit veranderde weinig aan hun uiterlijke verschijningsvorm. Een ervan, een mannelijk exemplaar, vertoonde wat rode veertjes op de borst. Het was ongeveer december toen beide vogels weer ruiden en daarna waren ze volwassen, één man en één pop.

Redactie

Baden

Ofschoon niet alle vogels waterbaden nemen (over zandbaden wordt later nog geschreven) is voor het overgrote deel der volière-vogels een fris bad niet te missen. Men zou zich kunnen afvragen waarom vogels baden. Men komt dan tot een aantal redenen waarom vogels, zomer en winter, graag hun veren nat maken.

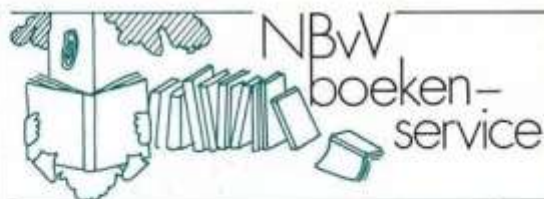
Het nemen van een bad door een vogel zou men kunnen zien als een levensnoodzakelijke bezigheid. Een goed onderhouden verenpak, waarbij voor het schoonmaken van de veren water vrijwel onmisbaar is, is een zekere garantie voor het goed kunnen vliegen. Niet volkomen vliegvaardige vogels zijn eerder een prooi van roofdieren en natuurlijk zijn ze minder in de gelegenheid om voldoende voedsel te zoeken.

Samen met een vette stof die door de stuitklier wordt afgescheiden (enkele soorten o.a. duiven hebben zo'n stuitklier niet) en met de snavel over de veren wordt uitgestreken wordt een dicht water- en stufafstotend verenpak verkregen. Anderzijds betekent regelmatig baden een zekere preventie tegen ziektes. Tenslotte is een goed onderhouden verenpak, vooral voor de mannetjes van kleurrijke soorten, een pré als ze met soortgenoten van gelijk geslacht in een strijd om de gunst van vrouwtjes zijn gewikkeld.

Zelfs bij zeer strenge vorst willen vogels nog wel baden. Het is dan even oppassen geblazen omdat u niet kort voor het donker worden vers badwater mag geven. Vers badwater geeft u bij voorkeur 's morgens en er is niets op tegen om bij warm weer tweemaal per dag vers water te geven.

De manier van baden van vogels is te omschrijven als erg voorzichtig. Is het u ooit opgevallen dat vogels eigenlijk nauwelijks dieper dan tot hun onderbuik in het water gaan?

Parkiet- en papegaai-achtigen baden minder intens dan bijvoorbeeld insecten- en vruchtenetende vogels. Maar ook zij stellen het op prijs een badschotel te hebben, de kans te krijgen van een zacht regenbuitje te genieten, of aan gaas te hangen dat nog nat is van de dauw. H.V.

Agapornissen en andere dwergpapegaaien, Th. Vriends	f 26,75
Atlas met 100 exotische prachtvinken in kleur	f 25,—
Australische papegaaien en parkieten, A. Rutgers	f 52,50
Australische prachtvinken, C.A.F. Enehjelm	f 7,90
Australische platstaartparkieten, Dr. K.J. Immelmann	f 22,50
Bastaardvinken, K. Speicher	f 8,10
Bomen en struiken	f 9,90
Encyclopedie voor de vogelliefhebber, 4-delig	f 360,—
Exotische vogels in kleur, Chr. Walraven	f 16,50
Fazanten, Howman	f 14,90
Geneeskrachtige en giftige planten	f 8,90
Gids voor de vogels van Europa, Elsevier	f 26,50
Grammofoonplaatjes 33 toeren/17 cm.	
Lied van de Harzer	f 10,—
Lied van de Waterslager	f 10,—
Grasparkieten mijn hobby, G.A. Radtke	f 9,25
Grote parkietenatlas	f 25,—
Handboek voor de grasparkietliefhebber, G.A. Radtke	f 26,50
Handboek voor de zangkanariekeuker, P. Kwast	f 27,50
Hebt u ook al een papegaai, R.R.P. v. d. Mark	f 13,25
In de bossen	f 8,90
Insecten- en vruchtenetende tropische vogels, Th. Vriends	f 20,75
Kanariërassen, K. Speicher	f 7,90
Kanaries, K. Speicher	f 8,75
Kanaries houden als liefhebberij, R.R.P. v. d. Mark	f 19,50
Kleurkanaries kweken kunt u ook, H.J. Veerkamp	f 19,50
Kleurparkietenboek, alles over grasparkieten	f 57,50
Kwartels en Fazanten, A. Rutgers	f 57,50
Kwartels en Patrijzen, R.R.P. v. d. Mark	f 15,—
Kweken met vogels, C.E. van Berkel	f 32,—
Onze papegaai, Chr. Walraven	f 13,90
Papegaaien, C.A.F. Enehjelm	f 8,50
Papegaaien en parkieten als liefhebberij, v. d. Mark	f 14,75
Parrots of the world, J.M. Forshaw	f 120,—
Pietpraat over kleurkanaries, J. Kuiper	f 24,50
Plantengids voor Europa, Oleg Polunin	f 30,90
Tropische vogels, H. Bechtel	f 9,90
Tropische vogels houden kunt u ook, v. d. Mark	f 11,50
Tropische volièrevogels in kleur, deel 1, A. Rutgers	f 37,50
Tropische volièrevogels in kleur, deel 2, A. Rutgers	f 37,50
Valkparkieten, W. Loeding	f 11,90
Voedseldieren voor o.a. volièrevogels	f 8,50
Vogelkinderen en hun ouders, S. Hoeher	f 10,25
Vogels die vragen worden overgeslagen, J. v. Himbergen	f 21,50
Vogelwreld van Europa in kleur, Avon/Tilford	f 24,50
Volièrevogels in kleur, Avon/Tilford	f 19,90
Vogels zien en leren kennen, Dr. W. Tiede	f 15,—
Vogelziekten, H.S. Raethel	f 9,20
Vogelziekten, C. Stork	f 16,50
Wat is dat voor een dier, Dr. IJsseling/Dr. Scheyground	f 38,50
Waterslagers en harzers, M. van Woezik	f 11,50
Wat bloeit langs onze wegen	f 8,80
Wat bloeit in bos en heide	f 9,30
Weiden en akkers	f 8,90
Wilde planten zien en leren kennen, Dr. D. Seidel	f 15,—
Wildzangvogels, het houden van, A. Rutgers	f 15,25
Zaadetende tropische vogels, R.R.P. v. d. Mark	f 18,50
Ziekten van vogels, J.P. Holsheimer	f 32,50
Zien is kennen, N. Binsbergen	f 22,90
Zakflora voor bos en heide, G. Hüsteppe	f 24,50
Zakflora weg en wai, G. Hüsteppe	f 27,50
Zebravinken, Stock/P. Kool	f 22,25
1000 vogels in kleur, B. Campbell	f 79,50

**Met een goed boek, schiet u altijd in de roos.
Het is een geschenk van blijvende waarde!**

Ook andere niet genoemde boeken zijn door ons te leveren.

U KUNT BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VER-
SCHULDIGDE BEDRAG EN DUIDELIJKE VERMELDING VAN DE
TITEL(S), UW NAAM EN ADRES, OP GIRO 1148324, t.n.v.
NVvV BOEKENSERVICE TE BERGEN OP ZOOM. Per omgaande
ontvangt u uw bestelling FRANCO thuis.

Over bloemen en planten

Bloemenbureau Holland

Zelfzaaien voor droogboeketten

Droogbloemen zijn meer populair dan ooit en in een veel grotere variatie dan in 'oma's tijd'. Daarom vervelen de boeketten van nu minder gauw. Je hoeft er trouwens niet eens persé boeketten van te maken, grote bossen aan de open trap of het plafond zijn minstens zo decoratief. Als je eenmaal de smaak te pakken hebt is er geen houwen meer aan. Maar kopen is wel een duur grapje. We kunnen op z'n minst eens wat zelf zaaien. Er zijn heel gemakkelijk te kweken soorten bij.

Strobloemen en siergrassen

Strobloemen laten zich bij uitstek drogen en blijven dan goed op kleur. Blad afstropen en omgekeerd ophangen op een droge, liefst vochtige plaats. Ze worden met wortel en al uitgetrokken. Zaaïen kan in april, het gemakkelijkst op rijtjes. Zo'n echt snijbloemenbedje is heel vrolijk. Het voordeel van zaaien op rijtjes is dat het onkruid in het begin gemakkelijk te verwijderen is. Behalve 'gemengd' kunnen we ze ook op naam kopen. Zet een steekeliket bij elk rijtje, dit vermeldt de naam van de plant en de zaaidatum.

- Ammobium
- Helichrysum
- Helipterum roseum
- Helipterum manglesii
- Helipterum humboldtianum (geel)
- Statice sinuata
- Statice suworolii (roze)
- Xeranthemum
- Molucella

Er zijn ook **siergrassen** die in een paar maanden uit zaad kunnen worden opgekweekt. We plukken ze op het moment dat ze nog *nét* niet helemaal 'rijp' zijn. Ook zaaien op rijtjes, gemengd of op soort.

- Agrostis nebulosa, nevelgras
- Briza, trilgras
- Bromus
- Hordeum, kwispelgerst
- Lagurus, hazestaartje
- Pennisetum, lampepoetser, borstergras

Andere geschikte zaai-bloemen

Wie de moeite neemt om bloemen in waspoeder o.i.d. te drogen kan met allerlei soorten succes hebben. Wie het wat gemakkelijker wil doen kan planten zaaien die zich zonder al die hulpmiddelen ook wel laten drogen, hoewel iets minder mooi dan echte immortellen en siergrassen. **Amaranthus** bijvoorbeeld, die ook wel kattestaart wordt genoemd, naar de groene of rode hangende bloeiwijzen. Vooral de soort caudatus wordt hoog, wel 100 cm. Geef hem dus de

Helichrysum bracteatum kunnen we het beste gemengd nemen en snijden als de bloemen nog *nét* gesloten zijn.

Van de siergrassen is Pennisetum villosum een van de sierlijkste, die eenjarig wordt gekweekt.

ruimte. Veel bescheidener van groei is het juffertje-in-'t-groen, **Nigella**. De blauwe bloempjes zijn aardig, maar de zaaddozen die zich later ontwikkelen zijn geschikt om te drogen. Ook de stijve **hanekammen** laten zich wel drogen, waarvoor de langstelige **Celosia cristata 'Jewel-box'** het meest geschikt is. De **zaariddersporen** laten zich niet zo gemakkelijk drogen, maar te proberen is het wel.

Alleraardigste bloemen, al vallen ze wat gemakkelijk uit (ook al in verse toestand). **Nicandra** groeit bijna struikvormig, wel 125 cm hoog (en breed). Het is een giftige nachtschade-achtige met schitterend geaderde lampionnetjes. Familie van de oranje lampionplant, die overblijvend is.

Droogbloemen kopen, vers

Wie z'n droogcollectie dan nóg verder wil aanvullen koopt in augustus en september **judaspenning**, **Achillea-schermen** en **distelbloemen** en droogt ze zelf. Een kwestie van ophangen. En – zoals u weet – is dat al direkt een van de manieren om droogbloemen als decoratiemateriaal te gebruiken.

JULIA VOSKUIL

Voor elke balkonbezitter en voor mensen die bloembakken op hun terras of bij de voordeur gebruiken is er een nieuwe kleurige voorlichtingsbrochure over bakbeplanting: **PLANTEN KENNEN GEEN HOOGTEVREES**. Wie hem niet kan krijgen bij zijn plantenleverancier (vraag ernaar!) schrijve even een briefkaartje naar Voorlichting Bloemen en Planten, Koninginnegracht 102, Den Haag. Een telefoontje kan ook: 070 - 46 93 58.

Op 26 april trekt het bollencorso weer door de bollendreef, dit maal onder het motto Holland Wonderland. Daarmee is de lente dan werkelijk begonnen! Gaat u ook kijken? Op de Noordwijkse boulevard is het ook zondag nog te bewonderen, maar dan stilstaand.

Onkruiden

P.J. de Penning.

Vogelwikke

(*Vicia cracca* L.)

De Vogelwikke is een oeroude cultuurplant, welke we thans in verwilderde vorm, alom in den lande aan kunnen treffen.

De verspreiding van deze soort is moeilijk vast te stellen, omdat de mens hem eeuwenlang, als veevoeder heeft geteeld. De bloemen zijn werkelijk een lust voor het oog. Prachtig lila-paars als zij zijn, vormen zij een graag gezien verschijning, in onze vaderlandse plantewereld. De bloei valt van juni tot eind augustus. De peulen die daarna te voorschijn komen, bevatten meestal slechts twee zaden. De vogels lusten deze graag en ik kan u het verzamelen er van dan ook van harte aanbevelen.

Een flinke wintervoorraad is, bij wij-

ze van spreken, goud waard. Een voedsel- en vitaminebron van de eerste orde, zou ik bijna zeggen. Voor de mens waren de zaden vroeger ook van grote betekenis. Zij (de zaden!) werden vermalen en met wijn vermengd, als middel tegen zweren gebruikt.

De oude Grieken noemden de plant *Bikion*. Uit deze naam is het Latijnse *Vicia* ontstaan. Ons eenvoudig uitgedrukte wikke is weer een verbastering van *Vicia*. De betekenis van de naam *cracca* is niet te achterhalen en blijft derhalve in duisternis gehuld.

Dat is voor ons echter niet zo erg, want wij kunnen de vogelwikke, zeker bij daglicht, toch wel vinden!

P.J. de Penning.

de volière van de maand

Foto 1 geeft u een idee hoe de heer M.H. Snoeren, Leuvenstr. 1 in het Brabantse Oosterhout, zijn hobby beoefend.

De buitendeur geeft toegang tot een tuingereedschapsberging, waarin een binnendeur is die toegang geeft tot de binnenvlucht.

De buitenvlucht met afmetingen van 375 x 275 cm en een binnenvlucht van 375 x 250 cm, deze zijn voorzien van een betonfundering waarop halfsteen metselwerk tot 15 cm boven het terras.

De binnenvlucht en de berging zijn 36 cm lager gebouwd dan de buitenvlucht, hetgeen door een trapje een leuk tintje geeft.

De buitenvlucht en binnenvlucht zijn geheel uitgevoerd in hardhout red dark merantle, wanden en plafond van de binnenvlucht zijn voorzien van isolatie, hetgeen zijn voordelen duidelijk laat uitkomen doordat bij vorst van 5 à 6 graden het drinkwater niet is bevroren en bij hoge temperaturen buiten (bij een goede zomer) het in de binnenvlucht niet zo warm

wordt. De wanden en het dak van de buitenvlucht zijn geheel uitgevoerd met dubbelglas en voorzien van de benodigde bomen en takken voor de daarin vertoevende zebra-vinkjes, kanaries, diverse soorten wevers, goudmussen, bastaarden en een koppel goudfazanten.

Het binnerverblijf is verdeeld in vier vluchten waarvan 2 stuk met de afmetingen van 120 x 180 x 220 cm, een met de afmetingen van 120 x 120 x 220 cm en een van 120 x 80 x 220 cm.

De kleinste is een demontable, die ruimte moet maken als de broedtijd aanbreekt voor de plaatsing van 10 stuks broedkooien.

Een van de grootste binnenvluchten is bestemd voor de z.g.n. buitenvogels terwijl de andere binnenvluchten worden bewoond door gele kleurkanaries en borders.

De broedperiode 1979 is voor mij bijzonder goed verlopen, door de kweek van ruim negentig jonge vogels.

Het ziet er allemaal voortreffelijk uit. Dit kan ook niet anders want de heer Snoeren is architect. Wij wensen hem nog erg veel succes vooral ook in zijn liefhebberij die hij, zo zegt hij, als bijzonder leuk en aangenaam ervaart.

Foto 2

Dhr. G. Reijmers, van Kleefplein 17 in het Gelderse Huissen, is al erg lang in vogels geïnteresseerd. Tot een aantal jaren terug belette zijn werk hem om deze interesse om te zetten in het daadwerkelijk houden en kweken van vogels. Verandering van werkkring bracht hem een zee van vrije tijd en algauw was het eerste vogelverblijf gebouwd. Zoals het bij zovelen gaat bleek die eerste volière na enige tijd te klein en niet voldoende doelmatig te zijn.

Veranderingen werden aangebracht en het verblijf groter gemaakt. Weer wat later werd er wederom uitgebreid en ongeveer drie jaar geleden is hij lid van de afdeling geworden. Dat eerste jaar stuurde hij twee goudagaten in en behaalde daar meteen een eerste prijs, een fraaie be-

EDELCHÉMIE PANHEEL B.V.
vecht voor een schoner milieu

Fabriceert: NEÓFLEX E-3-X,
de beproefde frisse
INSECTENDODENDE verf
voor uw hokken, volière,
broednesten, etc.
Het gebruik van insecticide
is 100 x minder.

Bel ons op... telefoon 04747-22 20

ALBINO

Met een albino wordt een volledig wit wezen met rood doorlopen ogen bedoeld. Door een verandering in de erfelijke aanleg van het dier – in dit geval de vogel – is al het pigment verdwenen. Men kan kansberekeningen opzetten voor het aantreffen van albino's (1 op de 10000...) doch naar mijn mening berust dit allemaal op niets. In de natuur zijn geboortes van albino's zeer zeldzaam doch bij de kweker kan het theoretisch wat anders liggen ofschoon ook daar het geboren worden van albino's geen dagelijkse gebeurtenis is.

Voor de kweker van vogels is er echter een lichtpuntje dat hem misschien een klein beetje een kans kan geven

ker. Dit was mede de aanleiding dat hij de liefhebberij nog intussen ging beoefenen. Mei 1979 was de tijd rijp en bouwde hij een nieuwe ruime voliëre met aangrenzend binnenverblijf. Het geheel is opgetrokken van hout en alleen de vlucht is 5 x 4 m en 1.80 m lang. Het binnenverblijf heeft een oppervlakte van 2 x 5 m. Voor de voliëre is een bouler aangelegd waarin enige vaste planten welig tieren. In de vlucht beperkt zich de beplanting tot wat kale takken. Ja, de kanaries laten nu eenmaal van beplanting weinig heef.

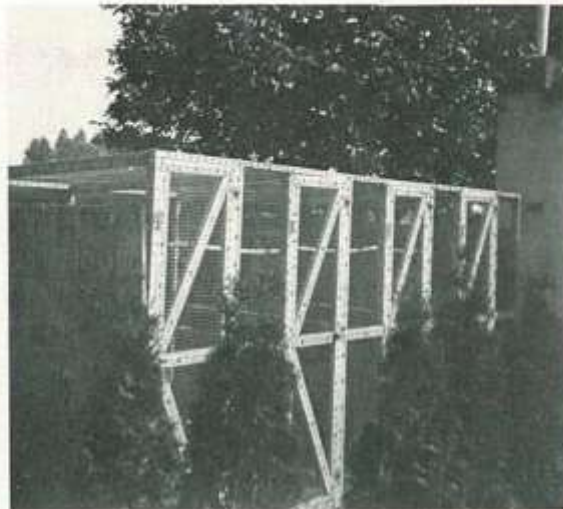
Thans kweekt Reijmers witte strogele kanaries terwijl ook een putter zich niet onbetuigd liet en samen viel een kanariepop aan gezinsuitbreiding deed.

Toen we zijn schrijven ontvingen moest het tentoonstellingsseizoen nog beginnen. Hij hoopte weer een bekertje te kunnen wegslepen. Wij hopen dat het hem gelukt is en wensen hem nu een erg goed kweekseizoen.

Als laatste deze maand nemen we een kijkje bij G. de Goede, Woudenbergseweg 116 in Maarsbergen. Zijn voliëre, zie foto 3, is voor het grootste gedeelte vervaardigd van ijzer. Het geraamte bestaat uit verzinkt U-profiel, 6 cm breed met opstaande kanten van 3 cm. De lengtes van dat U-profiel waren 4 m en daardoor zijn de vluchten dan ook 4 m lang geworden. Er is nog wel gebruik gemaakt van hout, namelijk bij de bouw van de nachtverblijven die als het ware tegen de achterwand in de vlucht hangen. Elk nachtverblijf is 90 x 90 x 60 cm groot. Daarin vinden de vogels niet alleen een goed beschut plekje maar ook een welvoorzien dis. De vluchten zijn 90 cm breed en 2 m, naar achteren aflopend tot 1.80 m, hoog. In totaal zijn er vier vluchten die elk door in het front gemonteerde deuren betreden kunnen worden. Het achterste gedeelte is bovenop afgedekt met pvc golfplaatjes. De zijwanden alsmede de gehele achterwand is afgeschermd met dikke rietplaten. Er is gebruik gemaakt van

vierkant gaas in een vrij zware kwaliteit. De voliëre rust niet op een fundering en het gaas is 50 cm diep in de grond gegraven. Bij de montage zijn niet minder dan 2000 carosserieplaatjes van 6 mm en ongeveer 1400 schroeven met moeren verwerkt. In iedere vlucht zijn een drietal conifeertjes geplant en vóór het gehele complex staat een rij coniferen die als een uitstekend windscherm fungeren.

Het is een specifieke voliëre voor kromsnavels. In de vlucht 1 bevindt zich een span zilverfazanten en een drietal jonge halsbandparkieten; in vlucht 2 een paartje pruimkopparkieten, in vlucht 3 een koppel halsbandparkieten dat in 1979 drie jongen grootbracht en in vlucht 4 wonen de prachtrosella's waaruit vorig jaar 4 jongen zijn geboren. Al met al geen gek resultaat. Wij ontvingen het schrijven van vriend De Goede al in augustus 1979 en het kan dus best zijn dat de families zich inmiddels weer hebben uitgebreid. Wij hopen dat van harte.

op het kweken van een echte albino. Als het namelijk gaat om regelmatig gekweekte vogels is er meer zekere kans aanwezig dat er sneller een combinatie tot stand komt van factoren die albinisme kunnen veroorzaken. Wordt eenmaal zo'n jong geboren dan zijn de kansen in een kooi of voliëre op het in leven blijven groter dan in de natuur.

Door herparing van de ouders kunnen die kansen op albino's nog enige tijd worden gehandhaafd, ook al een factor die in de natuur van minder importantie is. Dat vogelkwekers regelmatig gekonfronteerd worden met storingen in de erfelijke aanleg (kijk maar naar de bijna talloze kleurvarianten van kanaries, grasparkieten, zebra-vinken, japanse meeuwen, e.d.) kan een bijzonder aantrekkelijke factor zijn.

Huub V.

**Handelaren
vraagt prijslijst!**

Geopend van
10.00 tot 18.00 uur.

Zondag en
maandag gesloten.

Een bezoek aan ons bedrijf te Lochem,
Zutfenseweg is zeker de moeite waard.

Het geslacht van de Bolborhynchus of Dikbekparkieten

Tekst: Mevr. J.L. Spenkelink-
van Schaik.
Kleurenfoto: H. Müller

Van het geslacht *Bolborhynchus* bestaan vijf soorten, elk met een totaal verschillend silhouet.

I. De onder de Nederlandse liefhebbers meest voorkomende soort is de Catharina-parkiet *Bolborhynchus lineola lineola* met één ondersoort de *Bolborhynchus lineola tigrinus*. Een korte gedrongen vogel met lange vleugels en een korte staart die soms als een waaler gespreid wordt, vooral bij angst.

II. De van ouds meest bekende is wel de Aymara-parkiet, *Bolborhynchus aymara*. Deze vogel komt uit het gebied van de Aymara Indianen die hoog in de Andes leven en niet uit Afrika en zo genaamd vernoemd naar de plaats Asmara (Prof Vriend's in de Vogelvriend). Het silhouet is dat van een zeer slank vogeltje hetgeen door de lange vleugels en de spitse staart nog meer benadrukt wordt.

III. De Andean-parkiet, *Bolborhynchus orbigenius* (vroeger *andicollis*) heeft een vrij gedrongen silhouet en lijkt hierin evenals IV. De Roodvoorhoofd-parkiet, *Bolborhynchus ferrugineifrons* in haar bouw op de Catharina-parkiet. Ze zitten echter meer rechtop op de tak.

V. De Cirtoen-parkiet (uit het Duits overgenomen benaming), de *Bolborhynchus aurifrons* heeft vier ondersoorten te weten de *Bolborhynchus aurifrons aurifrons*, de *B. aurifrons robertsi*, de *B. aurifrons margaritae* (vroeger *orbigenius*) en de *Bolborhynchus rubrirostris* (rose snavel). Omtrent de Catharina-parkiet, *Bolborhynchus lineola* — afkomstig uit Midden-Amerika tot aan West-Panama — wil ik verwijzen naar mijn eerder verschenen artikel over deze vogel.

Dit echter met de toevoeging dat de ondersoort *tigrinus* (wat betekent met de tekening van een tijger) enkele jaren geleden in een kleine partij werd ingevoerd. Deze ondersoort, afkomstig uit Columbia en Centraal Peru, verschilt van de normale soort *Bolborhynchus lineola lineola* (betekent fijn gestreept), dat de donkere

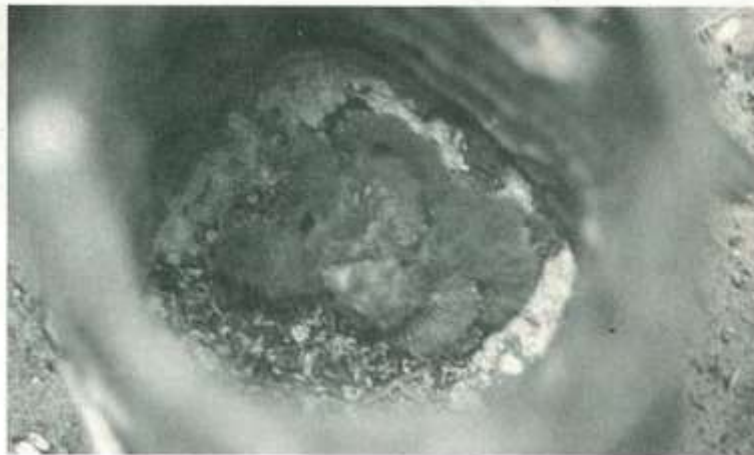
strepen grover en langer zijn en het groen van deze vogel donkerder is lemand die ze dan in onwetendheid gekruisd heeft, krijgt dan jonge vogels waarvan moeilijk te zeggen is tot welke soort deze behoort er daardoor moeilijk te sexen zijn.

Bij elk ondersoort namelijk is de pop iets fijner gestreept dan de man. Is nu de vader een *Bolborhynchus lineola lineola* (een fijn gestreepte) en de moeder een *B.L. tigrinus* (een grof gestreepte vogel) dan kan de zoon of een fijn gestreept uitzien en de dochter een grof gestreepte, maar de zoon is geen zuivere *lineola* en de dochter geen zuivere *tigrinus*. Past u dus op voor een dergelijke kruising en probeer zuiver te blijven kweken.

De Aymara-parkiet is als enige *Bolborhynchus*-soort afkomstig van de oostelijke Andes hellingen van Centraal-Bolivia tot noord-west Argentinië. Daar Bolivia en Argentinië tegenwoordig voor Nederland gesloten gebieden zijn, zal van deze vogel de legale import wel niet meer plaats vinden.

De Aymara-parkiet is ongeveer 20 cm lang. Als jonge vogel is het eer over het algemeen geheel groen vo

† drie jongen in het blok ongeveer 14 dagen oud.

geltje, de rugzijde wat donkerder, de buikzijde wat lichter groen. De kop heeft een wat grijzige aanslag. Na de rui blijft het rugdek groen, de keel en de borst ruien grijs uit, soms oopt dit grijs tussen de dijen door. De onderzijde is dan licht groen, de kop donker grijs-bruin. De poten en snavel van het jonge dier en van de rui donker grijs. De man heeft na de rui veel lichtere poten en snavel terwijl ook de ogen bij de volwassen vogel lichter zijn dan bij de pop.

De Citroen-parkiet is afkomstig van de westelijke hellingen en de hoogste toppen van het Andesgebergte in Bolivia, Chili en Argentinië. De Citroen-parkiet komt zeer zelden bij liefhebbers en zelfs in vogelparken voor, gezien hun herkomst zullen deze aanvallige diertjes niet al te veel meer geïmporteerd worden.

De Citroen-parkiet is ongeveer 18 cm lang. Met hun langere staart en lange vleugels gelijken ze in hun silhouet op de bekende Aymara-parkiet hun staart is echter vergeleken bij deze vogels wat korter.

De *Bolborhynchus aurifrons aurifrons* is een licht groen vogeltje met een helder geel voorhoofd en helder geel om de snavel en kin, soms zelfs tot en met de keel. Verder een helder gele vlek of de flank welke vlek onder de donker groene vleugel goed zitkomt. Soms is ook de buikzijde geelachtig maar meestal licht groen geel gevlekt. De pop heeft vrijwel geen geel. Soms is zij slechts hier en daar zo licht groen met wat gele waas dat zij gemakkelijk verward kan worden met de *Bolborhynchus aurifrons robertsi*. Slechts aan haar gele poten die zwart bewaasd zijn kunnen we haar onderkennen als *Bolborhynchus aurifrons aurifrons*. De *Bolborhynchus aurifrons robertsi*

is een wat bredere vogel. De borstomvang van de *B. aurifrons aurifrons* is gemiddeld 8.7 cm en van de *aurifrons robertsi* respectievelijk 9.4 en 9.6 voor de pop en de man. Hun groen vederkleed is mooi heider groen met amper geel. De man heeft zwarte poten en een gele snavel de pop heeft een donkere snavel.

De *Bolborhynchus aurifrons margaritae* is nog iets breder van bouw, met een borstomvang van 9.7 tot 10 cm. Hun kleur is meer dof donker groen. De man heeft ook hier een lichte snavel en poten. Dit ondersoort heeft daar en boven een iets kortere staart waardoor het effect van een bredere vogel nog meer geaccentueerd wordt. De oude benaming van deze ondersoort was vroeger *Bolborhynchus aurifrons orbigenius* welk laatste sinds enkele jaren gewijzigd is in *margaritae*, iets wat nog al veel verwarring gegeven heeft met een andere *Bolborhynchus* soort (zie Andean-parkiet).

De *Bolborhynchus aurifrons rubrirostris*, de vierde ondersoort is eigenlijk een geheel andere vogel. Hij is afkomstig uit Noord-west Argentinië. Bij deze vogel heeft de volwassen man een rose hoornkleurige snavel en de pop een donker grijs hoornkleurige snavel. Ook bij dit soort heeft de man lichtere poten dan de pop. Verder heeft dit ondersoort in tegenstelling tot de voorgaande ondersoorten die meer groen-geel zijn, een donker blauw-groen rugdek en een lichter blauwgrijze voor- en buikzijde. De grotere borstomvang geeft deze ondersoort een geheel ander aanzien zij lijkt hierdoor veel gedrongener.

Het geslacht *Bolborhynchus aurifrons* dat in het hooggebergte leeft

heeft hier nog al wat moeite met de acclimatisatie. De luchtdruk in hun gebied van herkomst is zo veel minder dan die hier in Europa, dat zij hier wat problemen hebben met hun longen en luchtzakken. Ook het feit dat de lucht in hun oorspronkelijk leefgebied zo volkomen zuiver is en hier veelal bedorven; waarbij hier vaak bij volieres te veel gerookt wordt hetgeen de lucht nog slechter doet worden, hebben zij het met deze lucht bijzonder zwaar.

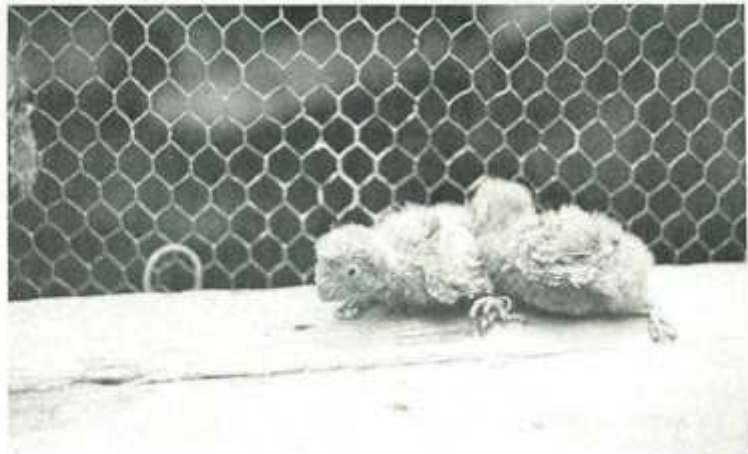
Mijn ervaring is dat slechts de jonge vogels met een zeer goede conditie de beproeving van export, transport etc. etc. hebben kunnen doorstaan. Het kweken van deze zo aantrekkelijke vogel uit de hier aanwezige vogels verdient dan ook alle aandacht, in de hoop een geslacht te kweken dat tegen het Europese milieu bestand is.

Van de laatste twee soorten de Andean-parkiet *Bolborhynchus orbigenius* (vroeger *andicolis*) en de Roodvoorhoofd-parkiet *Bolborhynchus ferrugineifrons* zijn in Nederland nog geen importen geweest, wel in Scandinavië waar dan ook in 78 in Zweden met de *orbigenius* is gekweekt.

De *B. orbigenius* is afkomstig van de hooglanden en de westelijke hellingen van het Andesgebergte in West-Peru en Bolivia.

De Roodvoorhoofd-parkiet komt van het Centrale hooggebergte van de Andes in Columbia. Daar Columbia reeds lang voor Nederland gesloten is, zal deze vogel hier dus ook niet via import binnen komen. Beide soorten zijn eenvoudig donkergroen. De Roodvoorhoofd-parkiet heeft een donkere snavel en een rode voorhoofdsband. De Andean is iets klei-

2. twee jongen, uit het blok genomen, 4 weken oud, van het voorste jong is de ring te onderkennen.

ner en heeft een licht grijze snavel. Over de kweek van de Aymara is reeds vaker geschreven. In het kort is het een vogel met slechts weinig eisen. Ze gaat makkelijk tot broeden over, neemt genoeg met allerlei formaat van blokken, korte, kleine, lange, dunne en zelfs Agapornis-blokken. Ze zijn trouwe broeders en goede ouders. Een legsel met zes jongen als resultaat en zulks tweemaal per jaar komt bij deze vogels veel voor.

Wat de Citroen-parkiet betreft. Van de tien paren uit import mag men zich gelukkig prijzen als men er één paar van overhoudt. Elke keer als namelijk het weer omsloeg, iets wat met luchtdruk veranderingen gepaard gaat, gebeurde het, dat een ogenschijnlijk goed gezonde vogel die zich de dag te voren nog erg vitaal gedroeg, de kop in de veren stak en tamelijk snel weg kwijnde. Daar er meestal een tweetal jaren mee gemoeid zijn alvorens we met import vogels kunnen kweken, is het aantal malen dat de luchtdruk aanmerkelijk veranderd helaas erg veelvuldig voor deze vogels. Hun aanpassingsvermogen wordt dan ook zeer zwaar op de proef gesteld.

In 1977 heb ik vijf paar Blauwe Citroen-parkieten kunnen kopen, de *Bolborhynchus aurifrons rubrirostris*. In het voorjaar van 1979 had ik nog maar één man en twee poppen over. Op een zekere dag zag ik dat één van de popjes midden overdag een blok in dook. Na enigen tijd kwam zij er weer uit en werd meteen door de man gevoerd. Ik had diverse modellen van blokken opgehangen, grasparkieten-, Agapornis-, lori-, neophema-, ja zelfs een klein uitge-

vallen Valkenblok. Het popje had een Agapornisblokje uitgezocht. Enkele dagen nadat ik hen elkaar zag voeren ben ik in het blok gaan kijken.

Het nestje bleek klaar, wat molm en spaanders fijn gestampt tot een goed gevormd kuiltje. Ik besloot nu enkele dagen te wachten en toen ik de pop een hele dag miste ging ik de volgende dag eens kijken. Maar daar lag ze met twee eieren en dood aan legnood bij het derde ei. Erg jammer, maar ik kreeg weer hoop want de andere pop was bereid meteen haar plaats in te nemen. Het was mij opgevallen dat telkens als de eerste pop op het nest zat, de tweede pop zich aan de man opdrong. Hij was niet aggressief tegen haar maar schonk haar weinig of geen aandacht. Maar nu zijn eerste ega er niet meer was, was de trouw ook verdwenen. Binnen tien dagen had het tweede popje haar eerste ei, na het vijfde ei stopte zij met leggen. Erg vast broeden deed zij niet en daar deze Citroen-parkietjes in een grote volière zaten met andere vogels dorst ik geen risico meer te nemen en besloot daarom haar eieren onder een ander vogel te leggen.

Hiervoor kwam alleen in aanmerking een vogel met ongeveer het zelfde formaat van eieren en dat ongeveer in het zelfde broedstadium was. De enige vogel was in dit geval een Elegant parkiet. Dit paartje broedde de twee plus vijf is zeven eieren uit. Van de eerste twee eieren kwamen er twee jongen en van de vijf eieren kwamen er vier jongen. Ik was erg gespannen, omdat zich hier het probleem voordeed dat een vogel die normaal een week korter broedde en drie weken korter voerde hier als

pleegouders fungeerden. Zou zo' soort zulke heel andere jongen goe opflokken? Het verschil tussen de eerste en het zesde jong was bovendien zestien dagen. Veertien dage ging alles goed, het oudste jong wa toen dertig dagen dus op een leeftijd dat normaal elegantjongen uitvliegen. De pleegouders begonnen toe wat slechter te voeren. Het leek als of de eleganten-pleegouders doordat de jongen kleiner bleven du 'achter bleven' hun 'slecht groeler de' jongen daardoor minder voerder. Ik heb ook nu verder geen risico duven nemen en de jongen één voc één overgezet bij een volgend paar je eleganten, waarvan de jongen vee jonger, maar wel het formaat van d bolborhynchus hadden. De elegantenjongen heb ik bij andere eleganten verdeeld. Twee dagen na het verplaatsen vond ik het jongste jondood. De twee oudste jongen heb i voor de zekerheid bij gevoerd voc het geval dat...zich gelukkig nie voordeed. Doordat ik de twee oudst in het blok bij voerde konden de eleganten de drie jongere goed aar. Het was mij namelijk opgevallen dat de bolborhynchus toch meer voecsel scheen nodig te hebben. Met zeven weken begon het oudst jong uit het blok te kijken en met precies drieënvijftig dagen vloog he uit. De twee oudste jongen zijn ben goed op stok gekomen en gebleven, met de drie jongere ging het wa moeizamer, maar ook deze zaten o een dag goed op stok, maar toch we pas met acht weken oud (zesenvijftig dagen).

De bolborhynchus-pop is na het we nemen van haar eerste ronde eiere opnieuw begonnen, ditmaal ware het vier eieren en kwam ze zelf we

Exotische vogels als huisdieren! Ja of Nee

door R.J. Sterk, dierenarts Foto: H. Lacey

ot broeden en was het resultaat drie ongen op stok. Nu hoop ik maar dat leze allereerste kweek van de bolborhynchus aurifrons rubrirostris of blauwe Citroen parkiet goed blijft, zodat ik u later kan vertellen op welke leeftijd zij aan het broeden gaan. Al met al is het geslacht van de bolborhynchus werkelijk de moeite van het kweken waard. Het kweken van deze citroen parkiet vond plaats in een open buitenvolière. Mijn ervaring met alle andere bolborhynchus soorten is wel dat het buiten moeiteloos gaat en binnen moeizaam, de Tatarina's bijvoorbeeld deden het na vier jaar binnen in allerlei volièrés niet tot dat ik ze buiten in een open volièré plaatste, vanaf dat moment is het vrijwel een continu broeder. Het zijn lieflijke slanke en rappe vogels, altijd zacht tjetterend gaan ze voor de schemer al in hun nestblokes en overnachten daar. Juist in de winter is dat van belang gezien de mogelijkheid van het afvriezen van enen en het kouvatten in periodes van mist. Hun voer bestaat uit een mengsel van lange zaden, geen milietsoorten (dit is vaak oorsprong Afrikaans zaad). Verder veel fruit en groen in allerlei soorten en in ruime mate. De Catharina heeft er graag een zonnepitje bij, de Aymara een tennepkorrel.

Voet redactie:

De in dit artikel genoemde Citroenparkiet kan ons inziens beter met de vertaalde latijnse benaming **Geel-roorhoofd diksnavelparkiet** worden genoemd. Er is namelijk maar één ondersoort die geel in het verenkleed heeft alle drie de anderen zijn hoofdzakelijk groen met een gele waas.

Natuurbehoud (vervolg)

5. Niet zeldzame/bedreigde soorten (vervolg)

a. Zangvogels (orde Passeriformes; vervolg)

Nachtegalen, lijsters, gaailijsters, vliegenvangers (familie Muscipidae)

De aanbiedingen in 1974 en 1975 via het maandblad 'Onze Vogels' betroffen uitsluitend soorten behorende tot de onderfamilies Timaliinae (Timalia's) en Turdinae (Lijsters). Van deze twee onderfamilies, die samen ongeveer 545 soorten tellen, werden in die periode tien soorten onder hun eigen soortnaam aangeboden. De meest verhandelde soorten zijn de **Schamaliijster** (*Copsychus malabaricus*) en de **Japanse nachtegaal** (*Leyothrix lutea*), maar ook de overige soorten worden bijna alle nog regelmatig aangeboden: **Damaliijster** (*Zoothera citrina*), **Dayalliijster** (*Copsychus saularis*), **Zilveroornachtegaal** (*Leyothrix argenteauris*), **Witoog-timaliagaai** of **Chinese Spotlijster** (*Garrulax canorus?*), **Witkuiftimaliagaai** (*Garrulax leucolophus*) en de **Blauwvleugelnachtegaal** (*Siva cyanouroptera?*). Doordat het overgrote merendeel van deze aanbiedingen afkomstig was van handelaren kan men concluderen dat Muscipidae-soorten in verhouding slechts heel weinig gekweekt worden; het merendeel van de in de handel aangeboden exemplaren betreft dus geïmporteerde vogels.

De Japanse Nachtegaal, die samen met de Zilveroor-nachtegaal de en-

ge vertegenwoordiger van de Nachtegaaltimalia's uitmaakt (geslacht *Leiothrix*, onderfamilie Timaliinae), wordt massaal geïmporteerd; vroeger uit Hongkong, maar tegenwoordig vooral uit India, daar in Hongkong uitvoerbepalingen zijn ingesteld voor deze soort in verband met begane wreedheden bij de handel. Hoewel broedresultaten regelmatig voorkomen, is de Japanse nachtegaal niet gemakkelijk te kweken.

Gaailijsters (geslacht *Garrulax*; ca. 50 soorten) werden uitsluitend door handelaren aangeboden.

De tot de onderfamilie Turdinae (ca. 300 soorten) behorende Schamaliijster wordt veel als volierevogel gehouden en broedresultaten in gevangenschap komen regelmatig voor. In 'Onze Vogels' verscheen zelfs enige keren een advertentie van een Schamaliijster-kwekerij. Desondanks worden Schamaliijsters nog steeds hoofdzakelijk geïmporteerd als wildvangvogels. Ook van de Dama- en Dayalliijster zijn broedresultaten in gevangenschap bekend, maar ook hier betreft het overgrote merendeel van de aangeboden exemplaren wildvangvogels. De Dayalliijster zou een van de meest algemeen voorkomende vogelsoorten van India zijn. Overigens zijn alle hier genoemde Muscipidae-soorten afkomstig uit Aziatische landen (hoofdzakelijk in het Verre Oosten).

Ter informatie volgen hier de importcijfers over de periode 1970-1974 van de Londense luchthaven Heathrow:

Onderfamilie	Aantal soorten	Aantal exemplaren		
		invoer	doorvoer	totaal
Timaliinae	4	2097	14.779	16.876
Turdinae	8	379	3.863	4.242
Muscicapinae	4	274	473	747
Sylviinae	1	7	36	43
Panurinae	1	6	-	6
Totaal:	18	2.763	19.151	21.914

In totaal werden dus bijna 22.000 exemplaren aangevoerd, waarvan het grootste deel bestemd was voor doorvoer. Het betrof in totaal 18 soorten, alle afkomstig uit India en Thailand. Het merendeel van de aanvoer bestond uit Japanse Nachtegaalen (13.805 exemplaren) en Schamaalijsters (3218 exemplaren). Ruim 12.000 van deze Japanse Nachtegaalen waren bestemd voor doorvoer, waarvan 60% naar Nederland en België.

Van de Muscicapinae ('Echte Vliegenvangers) werden via 'Onze Vogels' in 1974 en 1975 geen aanbiedingen gedaan. Rutgers vermeldt dat de Roodbuikvliegenvanger (*Muscicapa sundara*) en de Japanse

Blauwe Vliegenvanger (*Cyanophila cyanomelana*) de belangrijkste vertegenwoordigers zijn van deze onderfamilie, tenminste wat de import betreft; van deze soorten zouden overigens vrijwel nooit vrouwelijke exemplaren worden ingevoerd.

In oudere jaargangen van *Onze Vogels* werden nog meer Muscicapidae-soorten aangeboden zoals Blauwe Rotslijsters en Andermanmerels (1969), Berg-, Nigiri-, Blauwkop-, Witkeel- en Deccalijsters (1971) en Zwart- en Blauwkoptimalia's (1972).

Literatuur:

1. BRAAMS, H. Geslaagde kweek met japanse nachtegaal. *Onze Vogels*, 36, 116, 1975.

2. GRZIMEK, B. Het leven der dieren; encyclopedie van het diereijk. Utrecht, enz.: Het Spectrum N.V., 1969 Delen VII, VIII, IX.
3. INSKIPP, T.P. All heaven in rage; a study into the importation of birds into the United Kingdom. Royal Society for the Protection of Birds.
4. (Mijn) KWEK met de japans nachtegaal. *Onze Vogels*, 3, 488-489, 1970.
5. MARK, R.R.P. VAN DER. Groot insecten- en vruchtenetende tropische vogels. Zutphen: Thierr & cie, 1965.
6. NICOLAI, J. Kooi- en volierevogels; het fokken en de keuze. Amsterdam: L.J. Veen, 1967.
7. PAULUS, P.C. Grootmeesters in zang en imitatie. *Onze Vogel*: 34, 176-177, 1973.
8. RUTGERS, A. Insectenetende tropische vogels. Zutphen: Littera Scripta Manet, 1960.
9. SMIT, C.P.J., R.J. STERK, H.C. WALVOORT. Exotische dieren huisdieren ja of nee? Faculte Diergeneeskunde, Rijksuniversiteit Utrecht, 1977.

Onze mooie Waterslagers

ergens in het lied van onze waterslager tref je zo'n verscheidenheid aan als in de klokkende waterslag. Er bestaat niet alleen een groot aantal vormen, maar van al die vormen zijn er ook nog variaties en daarenboven heeft iedere vogel ook nog z'n eigen stem, want net zo als de menselijke stem uniek is voor de eigenaar, zo is ook de stem van de vogel iets van de vogel zelf en al heb je van een bepaalde vader 8 zonen, die zullen alle 8 in lied en vorm toch iets afwijken van die vader en van elkaar, daar ze alle over een eigen stem beschikken. Natuurlijk komen ze in grote lijnen wel overeen en vooral als je de vader als voorzanger gebruikt, zal het lied veel overeenkomst vertonen, maar toch iedere vogel op z'n eigen manier.

Hoe komt het toch dat er zo vele vormen van klokkende waterslag zijn? De reden is dat het een samenestelde toer is. Verschillende elementen spelen daarbij een rol; in de eerste plaats het water, hoe meer water hoe mooier, maar dat water moet ook vol zijn en niet spattend of zuw, en het moet de juiste wendingen hebben, verder moet de klok goed van grondtoon zijn. Met een liepe oeuï zal hij meer indruk maken als met de u als grondtoon, ook de medeklinkers spelen hun rol, zijn ze te hard of te scherp dan zullen ze de klok in waarde doen dalen, ook al zit er dan mooi en vol water op de klok. Dan het tongenspel wat alleen aan de klok eigen is, hoe duidelijker dat tot uitdrukking komt hoe mooier de klok klinkt, maar ook voornaam is de engte van de klok, hoe langer de oongreep hoe meer plaats voor waterwendingen en tongenspel, een langzaam geslagen klok komt altijd beter tot z'n recht dan een vlugge klok. Daarnaast speelt ook nog het aantal slagen mee in de beoordeling, een vogel die 2 slagen klok brengt maakt niet zoveel indruk als een vogel die bijvoorbeeld 7 slagen klok achter elkaar brengt, al deze elementen spelen mee. Het ligt voor

de hand dat de keurmeester de klok met de meeste punten waardeert, die de vorenstaande dingen het beste in zich verenigt, dus mooi vol water, goede wendingen, goed tongenspel, een diepe grondtoon, goede medeklinkers en langzaam geslagen.

Zo je ziet is dat nogal wat, en zo'n klok kom je maar zelden tegen, er mankeert altijd wel wat aan, dan is hij te droog, dan te recht, dan de grondtoon te licht, te weinig tongenspel, of te vlug, zijn de medeklinkers niet goed of brengt de vogel te weinig slagen. De moeilijkheidsfactor is bij de klokkende waterslag dus groot maar daarom is hij ook de hoofdtoer in het waterslagerslied, en kan hij ook de meeste punten verdienen. Een zeer goed geslagen klokkende waterslag klinkt als kloei of gloei waarbij de grondtoon als het ware hol komt te staan met een buiging in de diepte met de juiste hoeveelheid water en goed tongenspel en soepele wendingen en langzaam geslagen kan hij 9, 10, 11 of 12 punten verdienen. 12 punten werden zover ik weet nog nooit gegeven wat bij een toer met zoveel elementen wel te begrijpen is; 12 punten geven zou betekenen dat er

nooit een vogel geboren zou worden met een nog betere klok en dat kan zelfs de beste keurmeester niet weten.

De meeste Nederlandse waterslagers zijn echte slagvogels, dus vogels die in de eerste plaats een geslagen lied brengen, net zoals bijvoorbeeld de nachtegaal. Maar daarnaast hebben we nog vogels met de golvende klok, ergens is waterslag niet meer de juiste benaming daar het slagelement verloren gaat, deze vorm met zachtere medeklinkers blijft of wel klinkt als bloeui of wloeui. Met de juiste hoeveelheid water, goed tongenspel en soepele wendingen is hij een juweeltje waar je zeer van onder de indruk kan komen. Jammer is dat zulke vogels dikwijls wat harzerachtig in hun bijlied zijn, waarschijnlijk is het wel dat de harzer de oorzaak is van de golvende klokkende waterslag. Buiten deze twee vormen zijn er nog de gebroken vorm of de dubbelslag. Zij zullen echter altijd de toer in waarde doen dalen. Te hoge toonligging, te weinig water, of spattend water, te vlugge klokken geven altijd puntenvermindering.

Klokkende waterslag kan in alle toonhoogten gezongen worden behalve op de i omdat die geen ruimte laat voor wendingen. Een zeer goede klok wordt bewaardigd met 9 t/m 12 punten, een goede klok met 5 t/m 8 punten en een voldoende klok met 1 t/m 4 punten. Veel kwekers zijn in de overtuiging dat ze een goede klok op hun vogels hebben, maar op de keuring blijkt dikwijls, dat het water er uit verdwenen is, de vogel maakt er dan een gebogen fluit van en hij krijgt er dan hoogstens 1 puntje bij voor fluiten, maar geen punten voor klok. Het is dus zaak altijd in de eerste plaats op het water te letten, en alleen vogels in de kweek te gebruiken, die genoeg water op het lied hebben, dat het ook slagvogels moeten zijn spreekt vanzelf.

Mevr. C.v.d. Toorn

Zangkanariekwekers opgelet!

Om de zangkwekers meer aan hun trekken te laten komen en deze hobby aantrekkelijker te maken, is men op verzoek van mening, dat er 'n zangkanarie-club voor geheel Limburg wordt opgericht.

Neem deze kans en geef u meteen op als lid.

Aanmelding tot 1 juli 1980 kan geschieden bij de Districts-secretaris Limburg. Het adres luidt: J.H. Spee, Nassaustraet 36, 6043 EC Roermond. Tel. 04750-14101.

Nadere informatie volgen nog.

'n Groot vel... U!

'Everyone is born with a Bird in his heart'

(Frank M. Chapman, Amerikaans vogelkundige).

Ja; al deze zich met onze gevederde vrienden, als amateur dan wel beroepshalve, bezighoudenden vormen tezamen hét, ons wereldwijd vogelwereldje. Zelden of eigenlijk nooit worden deze als één groep, in één adem genoemd. We willen dat nu eens proberen al staat voorop, dat dit in één 'stukje' absoluut onmogelijk is en er dus stukken meer over te vertellen is – met indrukwekkende tabellen en percentages en atlasen... – dan hier als gesteld zo'n beetje getracht wordt. Dat komt gewoon doordat er zoveel vogels, verdeeld over ontelbare(?) soorten bestaan. En zoveel... mensen dus evenzovele smaken; in ons land al vast 14 miljoen.

Men schat de vogelbevolking op aarde op 2.000.000.000 stuks dus op 2 miljard; deze verdeeld over slechts 9.000 soorten. Dit is een berekening van Amerikaanse bron; volgens een Duits zoöloog, dierkundige Dr. W. Horn, was dat kort na de oorlog nl. het dubbele, 18.000. Dit schokkend verschil kon weleens verband houden met de manier van indelen, bedoelend: waar eindigt het begrip dé soort ...? Daar vanaf gezien zal er

wel een achteruitgang zijn al vechten de natuurbehoudinstanties met hun regeringen als leeuwen tegen avifauna-verlies!

Houden we ons aan die eerstgenoemde 9 duizend soorten oftewel speciës in het latijn, dan bestaan er dus 900.000 zeg een miljoen clubs zou men ons, de vogelverknochten, indelen in groepjes van telkens 100 leden, die zich op uitsluitend één soort toeleggen. Die in gevangenschap (proberen te) fokken. Bijgevolg is het uitgeven van een vogeltijdschrift meer dan alomvattend; in de praktijk – door die uiteenlopende belangstellingen – verrekke lastig. Immers wie zich verdiept in de (aan wiskundige formules gekoppelde) kleurvererving bij Kanaries, een huis-dier tot en met, is ander 'publiek' dan de onderzoeker naar de trekroutes van Poolmeeuwen, daarentegen vogelvrij verklaarde vrijevogels!

Grofweg zijn wij, de vogelverslaafden gegroepeerd in: liefhebbers-tevens-tentoonsteller naast – niet tegenover – Wetenschappers-tegelijk-bestuurder. En die beide 'variëteiten' binnen ons Ornithologen-

dom kunnen mekaar niet missen. Dat is juist zo mooi.

Dit samenwerken blijkt zo leuk uit dat geinige kweekgestuntel met de vorige eeuw geïmporteerde nu zo al ledaagse, Grasparkiet. De pionierster, een, we menen, Franse adelijke mevrouw – want dhr. Jan Mo daal had geen centjes voor zangzaad en krachtvoer legde even kopig de eitjes van dat allereerste 1-1 in het goedbedoelend in de kooi opgehangen open kanariepietennestje als de parkietpop die alsmaar op de bodem bleef... kwijtraken. Bij gebrek, dat weet u, lezer(es), nu, aan een haar soortelijk toekomstig broedblok, maar welk gedrag voor die zorgzame dame kouder en hartstikke eigenwijs was! Had zij een ornithologisch werk of een vakblad ingekeken dan had zij geweten wat Hohenbroeders zijn en dat haar kromsnavelletje er eentje is! Het zijn immers de zo men wil saaie, taale zg. veldbiologen, die de paarvorming, het nestelen en grootbrengen zelfs de rui nagaan en optekenen en tegenwoordig verfilmen ook nog.

Een groep waar de voliërehouder van kan opsteken uit welk klimaat 'zijn/haar' genre komt, wat die thuis alzo eet en wat de vogelvriend(in) hun in gevangen staat moet zien te voeren. Vervolgens hoeveel eieren zo'n nieuweeling normaal voortbrengt en hoelang die, met recht, nog vreemde snoeshaan daarop moet 'zitten' en strakjes hoelang de ouwe z'n jonkies voert...

Daarom is dan ook een veelzijdig lijfblad en zo mogelijk een behoorlijke boekenplank van zoveel belang wil men wat bereiken! Wat nu nog eens die 9 duizend soorten betreft is 2/3 daarvan trekvogel. Sommige soorten kunnen 3 jaar aan een stuk doorvliegen zoals de albatros dat z'n hele jeugd lang doet voordat hij eindelijk intussen en onderweg teelbaar geworden op met name zijn broedkolonie-eiland neerstrijkt.

Anderen komen nooit van z'n, van hun levensdagen van de grond gelijk de kiwi, struivogel, casuaris, pinguin. Bepaalde rovers zweven azend uren aaneen zonder hun vlerken noemenswaard te bewegen terwijl het roodborstkolibritje onder het oversteken van de Golf van Mexico tijdens die 7.000 km. nonstopvlucht 50 keer per seconde zijn vleugels op en neer trilt. Er is derhalve voor – om die opsomming als in de titel niet te herhalen – voor de vogelsupporter werk, studiemateriaal, sortering en

hobby zat. Meer dan voor diens in zoogdieren opgaande collega, die op maar 13.000 soorten is aangewezen.

Zoals de lezer(es) al begrepen heeft zijn die geruststellend lijkende cijfers eigenlijk angstwekkend klein. Neemt u als voorbeeld 's die krioelende, wriemelende massa van barenden-en-daarna-parende Zeeleeuwen als al meermalen op de tv geweest mede om giften los te krijgen ter bestrijding van het overbekende robbenwelpen doodknuppelen. Ziet men zo'n bende zeg Walrussen dan is men gauw geneigd om sociaal te protesteren: 'Kan daár nou niet 'n handvol peisjes af voor een erop aangewezen broodjagertje...? Nee, dat kan niet; want wat daar massaal ligt te werpen en te dekken is het hele volk, het enige bestand! En dat zelfde geldt voor de schijnbaar 'miljoenen' zeevogels op één rots of aan één strand, daarbuiten is er niet een te bekennen; de ganse natie is hier te hoop gelopen of gevlogen. Het geboortecijfer is overal afgestemd op en meestal gelijk aan het dodental zulks temeer als er maar één kalf geboren wordt – om de zoveel tijd – als bij Walvissen. Trouwens welke kweker van zogeheten moeilijke soorten weet niet hoe lastig en zenuwslopend 't al is om er per seizoen één paar uit 'over' te houden, dat zodig de ouders kan vervangen...? Wordt noodgedwongen de zg. populatie, de totale bevolking dus, van bedreigde soorten geschat wat men tot op de man nauwkeurig wel weet is het aantal donateurs van bijvoorbeeld WFN, wereld natuur fonds-Nederland.

Dat bedroeg in augustus '79, aldus dier blad 'Panda' naar het superzeldzame pandabeertje, 55.000 en zit men binnenkort tegen de 60 mille aan. Gelukkig kent men ook overzeese comités als de Stichting Nationale Parken Ned. Antillen, De Stinapa.

Inboorlingen levend in, zoals wij dat wat hooghartig bestempelen, 'nog' in het Stenen Tijdperk kunnen zich met de beste wil niét voorstellen waarom ze ineens geen jacht meer zouden mogen maken op hun vogels. 't Is hun land met dus hun voedingsbronnen! Bovendien deed pa dat altijd en doet trouwens Schoonpa, wonend in het oerwoud, het dagelijks...

Zoals het sinds nov. '75 onafhankelijke Suriname in de uitgang su terug te vinden is in de afkorting Stinasu. Wat is nl. het probleem? Steller dezes is, zij het kort, in Indië en centraal Afrika geweest en daarvóór en erna erover lezend is 't hem zoals ook menige lezer bekend hoe de inheemse bevolking er 1) weinig om geeft en er niet betrokken bij stilstaat als ook 2) straatarm is en honger lijdt. Met gevolg, dat men zich de rimboe 'invreet'; om zo te zeggen voor 'n hap rijst zijn oerwoud met-de-dieren-erin inruilt. In Oeganda, zo vertelden de reservaatopzichters, ergeren de om dat Verboden Terrein wonende negerdorpelingen zich krom, dat er 'naast de deur' moddervet natuurwild als antilopen

en herten en buffels 'voor de blanke toeristen loopt te grazen' terwijl zij om 'n pond vlees zitten te springen. En zo kon de Papoea er maar nooit bij waarom hij geen paradijsvogels en kroonduiven of krokodillen (huiden) zou schieten zolang er lui ergens in andere werelddelen grof geld voor overhadden; en hebben! Al deze beschouwingen, dit afwegen van de voors en tegens, alleen al bereiken, dat de Amateur zich niet – als de ongeletterde inboorling – nijdig maakt, dat hij omwille van de Natuurbescherming niet zó makkelijk meer aan exotische vogels kan komen, zijn we met de Redactie al dolblij en bevredigd.

de JOSSELIN de JONG

